

DIRVA

THE FIELD

Nr. 92

Gruodžio-December 3, 1959

Cleveland, Ohio

Kaunas atgauna operos teatrą

Kaunas, kuriame yra 214,000 gyventojų, turės 9,000 telefonų... - Dineika 'lietuvina' rusiškus filmus.- Stato civilinę 'bažnyčią'...

Perkėlus valst. operos teatrą į Vilnių, (su visu personalu), Kaune liko tik dramos teatras ir operetės užuomazga. Kurį laiką šiame teatre repertuaras buvo mišrus: dramos ir operetės. Vėliau prisijungė ir lengvesnės operos. Dabar drama visiškai išjungta ir perkelta į buv. "Jaunojo žiurovo" teatrą (buv. "Metropolitan" kino teatro patalpose), o didžiosiose teatro patalpose pasiliko grynai Muzikinis teatras (vietoje Muzikinio Dramos teatro). Šiuo metu senojoje Kauno teatro scenoje rengiamas baletas "Daktaras Aiskauda" (diriguoja Juozas Indra) ir opera "Madame Butterfly", kurią režisuoja buvęs operetės solistas R. Andriejevas. Jau anksčiau šiame teatre buvo pastatyta "Carmen", "Sevilijos Kirpėjas".

"Eugenijų Oneginą" ir "Traviatą" Klaipėdoje vaidina neprofesionalų dainininkų grupė.

KAUNUI ŽADA 9000 TELEFONŲ

Ateinančių metų kovo mėnesį Kaune žada pradėti telefonų stoties plėtimo darbus. Kai tie darbai bus baigti maždaug 1961 metais, tai Kaune busi telefonų beveik dvigubai daugiau, negu dabar, būtent, Kauno telefonų stotis galėsianti aptarnauti iki 9000 telefonų abonentų... Taigi dabar Kaune esama 4500-5000 telefonų (214,000 gyventojų). Miesto centre esamoji telefonų stotis busianti praplės-

ta iki 5,400 abonentų, šančių stotis iki 1000, Petrašiūnų — iki 600. Be to, Tūnelio gatvės rajone busianti statoma nauja papildoma stotis 2000-čiams abonentų.

Ta proga į Kauną vėl atvyko būsrys rusų. Mat, telefonų stoties praplėtimą projektavo Leningrado projektavimo institutas ir projektuotojai dabar atvyko ruošti būsimiems darbams vietoje...

STATO CIVILINĘ "BAŽNYČIĄ"

Prie Gedimino ir Sierauskio gatvių sankryžos Vilniuje rengiasi statyti pastatą, kuriame busiančios įrengtos patalpos iškilmingoms civilinėms santuokoms. Numatyta sudaryti aplinką, kuri savo puošnumu ir iškilmingumu nenusileistų bažnyčiose esamai aplinkai: graži salė, muzika, apeigos... Be to, ten pat busi svečių kambariai, kavinė, bufetas su šampanu. Ir fotografas...

V. DINEIKA "LIETUVINA" RUSIŠKUS FILMUS

Viktoras Dineika, buvęs Lietuvos valstybinės dramos teatro aktorius ir kurį laiką Amerikoje buvęs A. Vanagaičio vadovaujamos "dzimdzi - drimdzi" grupės dalyvis, jau daugiau kaip 12 metų dirba filmų studijoje Vilniuje, kaip rusiškų filmų dubliavimo (įkalbėjimo lietuviškai) režisiorius. Šiuo metu įkalbamas šimtas V.

Dineikos vadovybėje dubliuojamas filmas.

Lietuviškai įkalbėti filmus Vilniuje pradėjo 1947 metais. Bet 1948 metais tebuvo įkalbėta tik septyni filmai. Šiomet numatoma metinė dubliavimo produkcija — 35 filmai. Rengiamasi studijos pajėguma padidinti iki tiek, kad kas savaitę galėtų išleisti bent du "suletuvintus" filmus (100 per metus). Tada jau beveik visi filmai kino teatruose Lietuvoje kalbėtų lietuviškai.

IR JUNGTINĖS VALSTYBĖS IMPORTUOS ŠIAULIŲ DVIRAČIUS

Šiomis dienomis Šiauliuose pradėdama rengti tų kstanties dviračių siunta į Jungtines Valstybes. Tai pirmas Jungtinių Valstybių importas iš tos įmonės. (Nežinoma, kokia firma importuoja).

Šiauliuose gaminami dviračiai yra "junior" tipo, rusiškai vadinami "Orlionok" (ereliukas, berniukas) ir "Lastocka" (kreždučiai, mergaitės). Fabrikas yra Tilžės gatvėje, maždaug kur geležinkelis susikerta su plentu Kelmės link. Šiuo metu fabrikas įsirengia skyrių, kuriame gamins motorius dviračiams ("motopėdams"). (LNA)

J. M. Bačiūnai išvyko lankyti P. Amerikos lietuvių

Lapkričio 25 d. Juozas Bačiūnas su žmona aplėdo šaltąją Chicagą, išvykdamas į Pietų Ameriką, kur šiuo metu yra vasara. Kelionėje išbus iki balandžio 1 d. Išlydėti į šią kelionę Chicagos stoty susirinko būrelis bičiulių. Nuotraukoje (iš kairės): K. Drunga, Juozas ir Marijona Bačiūnai, A. Širutis ir Adamkavičius.

V. Noreikos nuotrauka

Susitarė dėl Antarkčio

• Dvylika valstybių, jų tarpe JAV ir Sovietija, Washintone pasirašė sutartį, pagal kurią Antarktis niekada negali būti naudojama kariniams tikslams. Sutartyje įsipareigojama nevykdyti ten branduolinių sprogimų ir neišmesti radioaktyvių liekanų.

• Britanija ir Sovietija pasirašė kultūrinio bendradarbiavimo sutartį. Rusai pasižadėjo nutraukti BBC radijo transliacijų trukdymus, bet pastebėjo, kad jie vėl bus pradėti, jei juose "trūksią geros valios".

• Naujuoju JAV gynybos sekretoriumi patvirtintas Thomas S. Gates Jr., buv. laivyno sekretorius, vietoj pasitraukusio Neil McElroy.

• Uosto darbininkų unija pasirašė trejų metų sutartį, išgaudama atlyginimų pakėlimą 41 centu per valandą (tiesiogiu atlyginimo pakėlimas 22 centai, likusioji dalis — pensijų, ligoninių ir kt. fondai).

V. Maželio nuotrauka

KAIREJE: New Yorke įvykusio lapkričio 26-28 d. Korp. Neo Lithuania trečiojo suvažiavimo dalyvių grupė pirmą dieną, atidarant posėdžius.

V. Maželio nuotrauka

Tadas Meckauskas
4207 Euclid St.
E. Chicago, Ind.

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

de

Toronte įvykusiame Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventės minėjime savanoriams kūrėjams buvo įteikta vėliava, kurios fundatoriumi yra dr. J. Liutkus. Nuotraukoje Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pirmininkas V. Meilus įteikia vėliavą kūrėjų savanorių skyriaus pirmininkui prof. B. Zubriui. Prie vėliavos stovi jos fundatorius dr. J. Liutkus. Plačiau apie šventę 4 psl.

KARPATŲ MIŠKUOSE TEBESIKAUJAMA...

Daug tautų, vienas priešas - bolševikai

Labai retai prasiveržia pro geležinę uždangą viena kita žinutė apie Karpatų Ukrainą. Daug griežčiau, negu kuri kita Sovietijos dalis, šis trikampis tarp Čekoslovakijos, Vengrijos ir Sovietijos yra atkirstas nuo pasaulio. Sovietinės įstaigos tą provinciją pietiniame Karpatų kalnų sparne hermetiškai uždarė ir nuokaimyninių "liaudies demokratijų". To priežasties reikia ieškoti didelėje Karpatų Ukrainos strateginėje reikšmėje, nes ji, trimis perėjimais besijungdama su Ukrainos stepėmis, sudaro

Maskvos prietilti Dunojaus lygumoje. Ir vidinė šios provincijos būklė verčia sovietus neleisti svetimai akiai žvilgerti į Karpatų Ukrainos slėnius.

Kai Karpatų Ukraina 1945 metais buvo paskelbta "neatskiriama Sovietijos dalimi", nebuvo klausama, ar toji aneksija yra pagrįsta istoriškai, etniškai arba tautų apsisprendimo teise. Šiandien satelininės vyriausybės iš Pragos ir Budapesto slapčiomis žvilgčioja į tą derlingą provinciją, kuri kadaise priklausė jų valstybėms. Nors apie tas pretenzijas viešai nekalbama, tačiau nemaža Karpatų Ukrainos gyventojų simpatizuoja Čekoslovakijai ir Vengrijai, svaiojamame grįžime tikėdamiesi savo tėviškei didesnio nepriklausomumo. Nutelsimai ir deportacijos "nacionalinių šovinistų Transkarpatijos srityje", kaip taip Maskva buvo priversta neseniai paskelbti, aiškiai rodo, kaip jautriai Kremlius reaguoja į tokias separatistines tendencijas.

Viduramžiais Karpatų Ukraina priklausė Kijevo variagų valstybei, vėliau vengriškai Stepono karūnai, o paskui iki I Pas. karo - Austro-Vengrijos monarchijai. Paryžiaus priemiesčio sutartimis ji buvo priskirta Čekoslovakijai, nes konferencijos dalyviams nedingtelėjo joks kitas geresnis sprendimas. Kaip nepriklausoma valstybė tuo metu ji atrodė nepajėgi išlaikyti, bolševikinei Rusijai nebuvo norima išdidžias kalnų tautos atiduoti, vengrų pretenzijos, remiamos daugiau istorine praeitimi, negu faktiniu gyventojų noru, nebuvo įtikinančios.

Jei tuomet didžioji Karpatų Ukrainos inteligentijos dalis priitarė konfederacijai su Čekoslovakija, ir didžiį vaidmenį tose nuotakose suvaidino panslavinės svajonės, tai netrukus pasirodė, kad Praga nesugebėjo rasti modus vivendi. Daugtauti-nėje Austro-Vengrijoje karpato-ukrainiečiai buvo viena iš daugelio tautų; ūkiškai jiems neblogai sekėsi, nors ir tautinės ambicijos buvo aprėžtos. Čekoslovakijoje jie tapo tikra kolonijine provincija, ir dar skaudiau jie tai patyrė, kad tai vykdė broliškoji tauta. Mažą kraštą valdė 20,000 svetimų, daugiausia iš Bohemijos ir Mo-

(Nukelta į 3 psl.)

Published semi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIS, Inc. (Non-profit), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344.

Issued in Cleveland every Monday and Thursday.

Editor-in-Chief: Balys Gaidžiūnas.

Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.

Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

Dukart savaitinis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Džos (Inkorp. ne pelnui), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telefonas: Henderson 1-6344.

Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais.

Vyr. redaktorius: Balys Gaidžiūnas.

Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio. Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Isteigtas 1915 metais. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Redaktoriai: Vyt. Gedgaudas ir J. P. Palukaitis.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), R. Mieželis (Chicago), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Tik lėčiau paskui rėkiančias šviesas!

Miestai dar labiau pasi-puošę rėkiančiomis šviesomis. Viliojančiomis pirkti greit, nes didžiosios šventės čia pat.

Ir mes skubame. Kurių pinigines kiek storesnės ir širdys minkštesnės — geresnių dovanoms daiktų pirkti. O kurių pinigines plonesnės, o ypač kurie iš prigimties nepajėgia su centu atsiveikinti — visokių niekniekių ieškoti.

Ir taip krautuvės ištuština-mamos. Ištuštinaamos didžiųjų švenčių ir geriausių linkėjimų vardu. Aišku, krautuviniškai padaro labai gerą apyvartą. Mes ir mūsų kaimynai gauname visokių niekniekių, be kurių labai gerai apeitume. Bet kai jau kas nors iš artimųjų atneša, mandagūs būdami rodom labai dėkingą šypseną ir žavimės. Žavimės, gerai žinodami, kad ir mums ta pati šypseną bus sugrąžinta, kada su dovanomis nuėję būsime tokioje pat padėtyje.

Ir taip metai iš metų. Tarsi į gyvenimo įstatymą įrašyta, kad mes turime ištuštinti krautuves. Išpirkti niekniekius. Juos padovanoti artimiesiems. Šypsoiti įteikiant ir gaunant. Ir išleisti labai daug pinigų, kurio kitiems, didesniems reikalams, dažnai, sakom, neturį.

Ir liūdniausia, kad kiekvienais metais, apie tą patį laiką, tomis temomis pakalbame. Matom, kad gražiais papročiais dar gražiau krautuviniškai už nosies vedžiojami. Bet būdami mandagūs ir mėgstą šventes, ne tik nepasipriešinam, bet skubam į eiles stovėti krautuvėse. Ir tą savo metinę pareigą atlikti.

Kiekvienais metais ir mes primename, kad gal geriau artimiesiems, vietoj niekniečių, nupirkti geresnę lietuvišką knygą, metams užsakyti jų neskaitomą laikraštį. Turtingesniems pasidairyti geresnių tautodailės ar dailininkų kūrinių.

Bet ir mūsų tie priminiai dažnai tarsi į kietą sieną atsimuša. Tokio raginimo paklauso tik labai nedidelis skaičius mūsų jautresniųjų ir nebijančių naujoviškiau šventėse pasveikinti. O masė plaukia sėna, pastovia vaga. Plaukia, rėkiančių šviesų kviečiami.

Šiais metais, kada prasi-dėjęs naujas sąjūdis gelbėti Vasario 16 Gimnaziją, dar pasigirsta balsų, gal gi ir jiems verčiau kelių dolerių dovaną pasiūsti, negu po krautuves niekniekių ieškoti. Ir čia tik saujelė paklauso, nors bėdų ten daug ir

jas visi sukibę nesunkiai galėtume nugalėti. Bet, ką čia kitaip darysi, negu daryta pernai, užpernai ir dar anksčiau. Juk lengviau su srove. Lengviau tarp rėkiančių šviesų, margo minio — dažnai galvoja ir taip daro.

Na, bet kalbėti reikia. Reikia rašyti. Reikia aiškinti. Reikia įtikinti, nes kitaip pasekėjų nebus ir mes tų kasdieninių spragų niekad laiku nepašalinsime. O jas pašalinti tikrai galime. Tik lėčiau paskui tas rėkiančias šviesas. Tik rimčiau pagalvoti apie visus lietuviškuosius reikalus. Tik prisiminti pažadus, kada mes mynėm paskutinę tėvų žemės pėdą, braukėm asarą ir žadėjom. Žadėjom tai tėvų žemei viską atiduoti, kad tik vėl laisvi galėtume sugrįžti.

B. G.

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

Vengrijos...

(Atkelta iš 1 psl.)

tebelinksniuojamos, išskiekiant "dogmatizmą" ir "revizionizmą". Šalia ideologinių klausimų, pirmoje suvažiavimo darbų eilėje stovi ir ūkinės problemos. Iki 1960 metų turi būti perviršytas trimečio planas, ypač pilno gamyboje. Bet partijos CK nesenai pripažino, kad jau 1958 metų planas nebuvo išpildytas.

Paskutiniomis savaitėmis prieš suvažiavimą vyko partijos vadovybės "rinkimai". Faktiškai tai buvo užmaskuotas valymas. "Draugų" skaičius smarkiai sumažėjo. Jei Rokosžio laikais Vengrijoje buvo 900,000 partijos narių, tai šiandien jų bėra likę apie 440,000.

Paskutinis, 1954 metais įvykęs, suvažiavimas buvo oficialiai vadintas trečiuoju, o šis staiga gavo septyntojo vardą. Iš kur tas "didysis šuolis"? Pavadinimas atsirado reabilitavus Bela Kuną, Vengrijos tarybų respublikos kūrėją 1919 metais kurį vėliau Stalino slaptoji policija nužudė. Dabar priskaičiuojami ir Bela Kuno laikais įvykę suvažiavimai.

Šalia Kadaro didelį vaidmenį Vengrijos komunistų vadovybėje vaidina Marosán. Jis, anksčiau buvo socialdemokratas, kuris 1948 metais savo partijos draugus išdavė komunistams. Rakoszis išdavikui padėjo komunistiškai — penkeriems metams į kalėjimą. 1956 metais išėjęs iš kalėjimo jis susibrolavo su Kadaru ir žymiai jį pralenkė savo ištikimumu Maskvai ir brutalumu. Marosánas 1956 metų spalio 23 d. partijos CK posėdyje pasiūlė panaudoti ginklus prieš demonstrantus, įsiai lapkričio 4 d. iššaukė rusų tankus argumentuodamas: "Jei Horthy 1919 metais turėjo teisę Vengrijos tarybų respublikos sužlugdymui pasiskauti prancūzų Senegalių negrus, kodėl mes, stiprindami darbininkų jėgą, negalime pasiskauti sovietų armijai?"

Pastaruoju metu jo galia vis stiprėja ir atrodo, kad jis pradeda vis labiau nustumti užpakalin patį Kadarą.

Nuo Naujųjų Metų
Dirva eis tris kartus
per savaitę

ISTOKIT ! Society's 1960 KALĖDŲ TAUPYMO KLUBĄ DABAR!

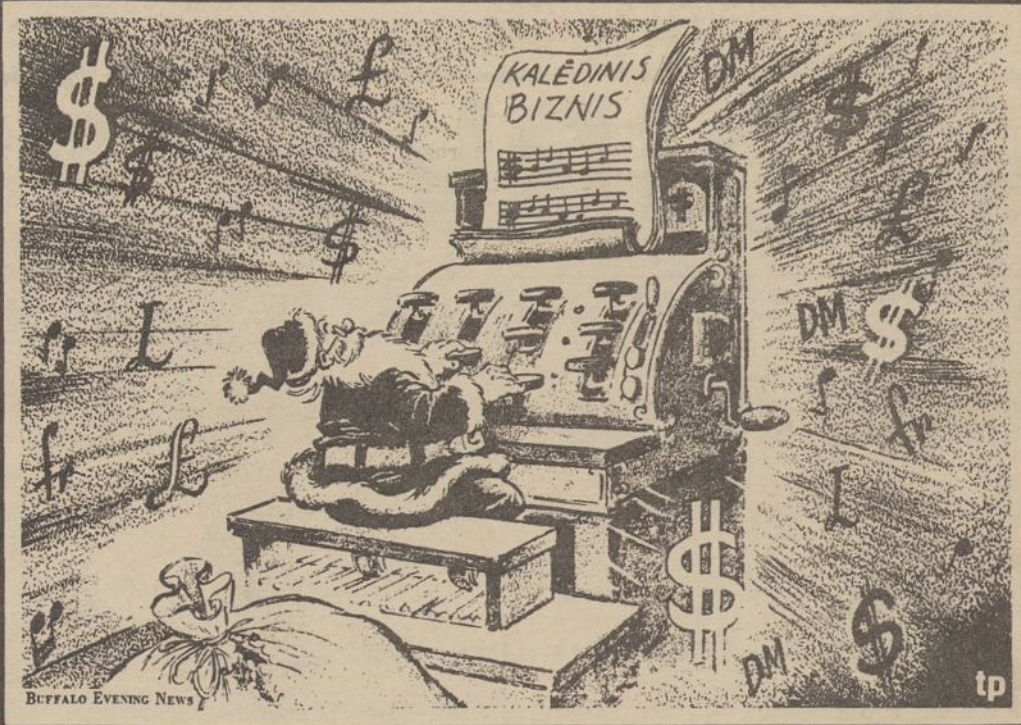
Pradėkite ruošti jūsų 1960 Kalėdų apsipirkimui. Apskaiciuokite savo reikalavimus, ir pamatysite, kiek mažai pinigų reikia sutaupyti kas antrą savaitę padengti jūsų reikalavimus!

Jūsų numatomos išlaidos Kalėdų dovanoms:	Jūsų biudžetiniai įmokėjimai kas dvi savaitės:
\$ 25.00	\$ 1.00
\$ 50.00	\$ 2.00
\$100.00	\$ 4.00
\$250.00	\$10.00

Užtrunka tik tai pora minučių atidaryti jūsų Kalėdų Taupymo Klubą saskaitą pas Society, todėl greitai susitokite ir pradėkite ruošti 1960 Kalėdom.

Society NATIONAL BANK

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

Dirvos skaitytojų laiškei

ATSAKOME, KAS MES ESAME

Buvome užklausti, kas mes esame. Ir čia pat atsakome.

Mes esame tautos išelvijos šakos atžalynas. Gal daugumas mūsų ir nevisiškai yra tokie patys, kaip ta šaka; gal kažkurie yra ir visiškai kitokios daigos, tačiau visdėlto mes esame tos šakos atžalynas. Mums teks visas jūsų palikimas, koks jis bebūtų. Nesvarbu, ar jūs jį mums norėsite palikti ir ar mes norėsime jį priimti; ar mes būsime jo verti; ar mes jame rasime vertę.

Daugelis mūsų studijuoja. Daugelis gali lengviau išsireikšti bei galvoti svetima kalba, tačiau mes tebesijaučiame lietuviais. Mes esame tautos, ne valstybės nariai. Tautą mylime daugiau jausmais, protu, negu įkyriais žodžiais; negu tuščiais klaidėjimais.

Susidedame mes ir iš pienburių, ir gal iš genijų; iš stabų garbintojų, stabų griovėjų, ir tų, kuriems stabai nerūpi; iš "vyturiukų ramos vergijos narvėjų," ir iš "piktų šunelių"; iš tykliai galvojančių žmonių, ir iš nesąmones plūstančių fanatikų. Būdu mes nedaug skiriamės nuo tos šakos, iš kurios esame kilę.

Galvosena įtegu mes ir skiriamės nuo jūsų, tai gal todėl,

kad mes dar nesame prisirinkę neabejotinų tiesų, nesame prisigaminę neliečiamų šventų karvių. Be abejo, laiko bėgyje mes tai turėsime. Ir atsirasis panašioji padėtyje, kurioje mums dabar "senoji karta" atrodo stovinti. Tačiau dabartiniu laiku, akiratis mūsų, įtegu ir trumpesnis, bet visgi platesnis. Kol kas mūsų daugumai medžiai dar neužstoja miško.

Tačiau, "mes" dar nesame visi. Yra tokių kuriems "lietuvių tėvyne" visiškai nieko nereikšmia. Jie yra tie, kuriuos reikia "sudominti," ne juos plūsti, bet kaip nors juos įtraukti į mažėjančią išelvijos lietuvių visuomenę. Neužmirškime, kad kiekviena, ne vien kokybė, yra reikalinga bet kokio tikslo siekiant. O stimuliuojamas rališkai - "ragu jam užpakalin" - mažai ką pritrauks. Todėl tikrai reikėtų "sudominti," o ne laukti iš kažkur atsiradusios tautos mesijų kartos.

V. Virbickas,
Brooklyn

PERANKSTYVAS RŪPESTIS, KAS BUS KAI MIRS...

Italijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas kun. V. Mincevičius lapkričio 18 d. šv. Jono Kr. parapijos salėje padarė pranešimą vietos lietuvių visuomenei apie Italijos lietuvių gyvenimą, jų bendruomeninius reikalus ir darbus.

Italijoje, iš susitelusių po II-ojo pasaulinio karo keletos tikstančių lietuvių, šiuo metu nedaug belikę. Jie išemigravo į kitus kraštus.

Italijoje likę yra susiorganizavę į LB ir visi sumoka solidarnumo mokestį. Taip gi jie turi suorganizuoti įvairių institucijų ir draugijų 24 vienetus. Nutautėjimo problema jiems visiškai negresianti.

Kiek plačiau nušvietė Lietuvos Pasivystinys padėtį prie Vatikano. Ten gautos iš Australijos, Amerikos ir kitų kontinentų telegramos ir laiškai padarę nepaprastai didelį įspūdį, kurio pasekoje ir liko išgelbėta mūsų Pasivystinys likimas. Nepristatymas kredencialų, formaliai žiūrint, reikšęs Pasivystinys užsidarymą, tačiau buvę rasta išeitis. Pasivystinys ir toliau veikiantis kaip veikusi, tik tokiu skirtingu, kad jos šefas jau nesivadins ankstyvesniu vardu, bet Pasivystinys reikalų vedėju.

Tačiau tai dar ne viskas, nes iškyla kita problema, kuri kelia rimto susirūpinimo. Tai Pasivystinys egzistencijos klausimas po Girdvainio mirties. Mat, Lozoraitukas, tėvo skirtas, tos vietos negalės užimti, nes Diplomatinio šefo skyrimai, esą nepripažįstami.

Kalbėtojas tuo reikalupasisakė daręs žygių surasti kandidatą šiame kontinente.

Toliau davęs mūsų Pasivystinys namų valdą Romoje, apgalvestavo, kad jie per neapdairumą atitekę rusams. Vis tik juos buvę galima išgelbėti panašiu būdu, kaip yra išgelbėję latviai ir kt., perleidžiant Vatikaniui.

Paminėjęs Eltos biuletenio, radijo valandėlių reikšmę ir pasų sutvarkymo reikalu raštą Italijos Užsienio Reikalų Ministrui, kalbėtojas perėjo prie kitų

smulkesnių reikalų, kurių čia visų suminėti įmanoma.

P. Verpstas,
Toronto

KADA SALE IR KLUBAS GRAŽIAI GYVUOJA...

Į mano laišką dėl Clevelando lietuvių salės apvertintos padėties vėl atsiliepė K.K., kuris pilnai pripažino, kad salė bloga, kad ir daug mažesnės lietuvių kolonijos pajėgė geriau susitvarkyti. Tik jis vis kartoją, kad "salė ir klubas gražiai gyvuoja". Ir stebiuos, kad nepajėgia matyti, jog tame "gražiam gyvam" ir yra visa nelaimė. Ta pati vadovybė, kuri gal tinka klubui vadovauti, kuri žino kam stiklėli duoti ir kam neduoti, visiškai nesusimano salės reikalus platesniu mastu tvarkyti. Ir tai, kaip mane informuoja, tęsiasi metai iš metų. Neturima jokių planų ateičiai, o rūpinamasi vien klubeliu. Juo rūpinamasi todėl, kad ten įdomiau ir gal pelningiau.

Visiškai netiesą K.K. rašo, kad naujieji ateiviai salės reikalais nesirūpina, kad nė \$10.00 tam reikalui nėra davę. Berods K.K. yra salės ir klubelio garbės narys. Jis lengvai gali patikrinti kiek šerų jau yra naujųjų supirkta. Jam nesunku patikrinti ir pastangas, kiek buvo dedama, kad į vadovybę įteitų tokie asmenys, kurie per metus laiko pakreips visus reikalus kita linkme. Ir jam nesunku sužinoti, kad visa tai palaidijama metiniuose susirinkimuose, kada atėję keli "magnatai", gavę įgaliojimus arba "išnuomavę" tik tam susirinkimui, nulemia vėl kitiems metams esamą padėtį. Jie išrenka į valdybą save ir kelius kitus draugus, ir vėl viskas pastoviai tuos santykius salė palaikant su klubeliu...

Kad tai mūsų nebūtų bereikalingas ginčas, siūlau tokią iš-eitį: sutinku pasiūlyti į vadovybę tokius asmenis, kurie tą padėtį išves iš akligatvio. Tegul tik man K.K. pažada, kad jis susitars su tais "magnatais", kurie metiniuose susirinkimuose nulemia balsavimus, kad jie už tuos asmenis balsuos. Tada mums nebereikės per Dirvą tų reikalų aiškintis. Tada jie nueis tokiomis keliais, kokiais nuėjo Superior Savings augimas, Dirvos plėtimasis, Naujosios parapijos didžiuliai planai, o paskutiniuoju metu, naujam klebonui kun. Barčiui rūpinantis, ir šv. Jurgio parapijos pastatytvarkymas. Tada ir Lietuvių salės reikalai pajudės.

V. Kantaitis,
Cleveland

DVIEJŲ PARODŲ KATALOGAI

Chicagoje neseniai vyko dvi parodos. Taip vadinama šešių dailininkų ir Adomo Varno apžvalginė. Ir šioms parodomis buvo išleisti iliustruoti katalogai. Tik galia, kad tų katalogų iliustracijos buvo blogiau atspaustos, negu Dirvos laikraštinių pranešimai.

Šešių parodos iliustracijose daug kur prapuolė detalės, o Adomo Varno katalogo popierius parinktas toks nevykęs, kad iliustracijos persipaudusios į antrą pusę ir gadina katalogo estetiką.

St. Kamaitis,
Chicago

Karpatuose tebesikaujama...

(Atkelta iš 1 psl.)

ravijos atkeltų valdininkų. Tautinės inteligentijos ugdymas buvo slopinamas, nes čekai bijojo separatistinių Karpatų Ukrainos svajonių. Bažnyčia telkio vienintele galimybę tautinei inteligentijai ruošti. Tad nenuostabu, kad 1939 metais Čekoslovakijai žlugus, kunigas Vološinas iškėlė laisvės vėliavą ir paskelbė nepriklausomą Karpatų Ukrainą. Tačiau laisvės dienos buvo labai trumpos. Kraštą okupavo Horthy kariuomenė. Atkaklioje kautynėse buvo sužeistas ir kunigas Vološinas, kuris turėjo bėgti iš savo krašto, bet jo šalininkai nepasidavė.

Kai vokiečių-rusų karas pasiekė kulminacinį tašką, sunkiai prieinamuose Karpatų miškuose susikūrė Ukrainos Laisvės Armija, kuri iš karto kovojo prieš vokiečius ir vengrus, paskui prieš sovietinius partizanus, o frontui pasiekus Karpatų viršūnes - prieš sovietinę kariuomenę. Tą kovą UPA tęsė ir po sovietinio "išlaisvinimo" 1944 metų rudenį, ir jai buvo pasisekę kai kuriais laikotarpiais paimiti savo kontrolėn ištisas Karpatų dalis. Nepaisant masinių kariuomenės sutelkimų, sovietams tik 1950 metais pavyko paimiti į savo rankas Karpatų Ukrainą. Tada jiems pasisekė apsupti sukilėlių vado Taraso Čuprynko štabą. Čuprynka su savo štabu išsisprogdino.

1945 metais Maskvos spaudžiama Čekoslovakija turėjo Karpatų Ukrainą atiduoti Sovietijai. Suklastotas "plebiscitas" vėliau patvirtino jau atliktą atplėšimą. Tačiau komplikotos kalnyno problemos tuo nebuvo išspręstos. Neapdykta prieš atėjusią režimą, kadaise buvusi nukreipta prieš vengrus ir čekus, dabar nukrypo prieš naujuosius valdovus, kurie įvedė daug žiauresnį už pirmtakų režimą. Pradėta intensyvi rusifikacija. Kraštas pradėtas apgyvendinti rusais.

Šiandien Karpatų Ukraina turi 900,000 gyventojų, tuo tarpu prieš karą jų buvo 600,000, o taip pat neužmirština, kad vietinių gyventojų skaičius yra sumažėjęs dėl partizaninio karo ir deportacijų. Užgorode (Ungvar) ir Mukacheve (Munkacs) šiandien stovi stiprios sovietinės įgulos. Kadaise oficialiai paskelbta aprėžta autonomija liko bereikšmė, tuo pat metu gyventojus suvarius į 265 kolchozus, kuriuos administruoja

rusai arba kitataučiai ištikimi komunistai.

Ir taip rutenai ir rusinai, abi didžiosios Karpatų Ukrainos tautelės, liko vergais savame krašte. Sovietinis režimas nepripažino jų tautinių ir religinių skirtumų, suliedamas juos su ukrainais, kurių "respublikon" kraštas įjungtas.

Abi tautelės skiriasi ne tiek etniniais ženklais, kiek unitų religija. Ir nors Maskva unitų bažnyčią, kuri iki to laiko aukščiausiu religiniu autoritetu pripažino popiežių, prievarta priskyre Maskvos ortodoksų patriarchatui, nors daugumas vyskupų ir kunigų dingo Sibiro vergų stovyklose, gyventojų troškimais laisvai ir nepriklausomai gyventi nebuvo palaužtas.

Norėdami okupuotąją provinciją geriau kontroliuoti, sovietai bandė supiudyti Karpatų Ukrainos gyventojus. Tik 380,000 iš pirmųjų 600,000 gyventojų, gyvenusių prieš didžiąją rusų kolonistų bangą, tėra rutenai ir rusinai. Likusią dalį sudarė vengrai, čekai, slovakai, rumunai, žydai, ukrainai ir keletas tūkstančių vokiečių.

Šalia minėtųjų kalnų slėniuose gyvena dar huculų gentis - tautinė grupė, kuri etnologams kelia didžiulę mįslę. Jie savo papročiais visiškai skiriasi nuo kitų grupių, turi bendrą ženklų su goralais, gyvenančiais lenkiškoje Karpatų pusėje, tačiau kalba mišiniu iš senosios slavų, vengrų ir rumunų kalbų.

Tai keista gentis su savotiška viduramžių mitologija, kurioje didelę rolę vaidina raganos ir vampyrai. Kai po pirmųjų visuotinių Austro-Vengrijos rinkimų ir huculai pasiuntė savo atstovą į Vienos parlamentą, jis nuyko apvilkęs ne fraku ar išeiginiu kostiumu, o skrandu. Dabar, nors ir į kai kurias jų medines izbas įžengė radijas ir elektra, huculai vis dar griežtai tebeprisilaiko savo senojo gyvenimo būdo. Jie yra tikri Karpatų miškų ir kalnų valdovai, ir sovietus labai erzina, kad jie yra ištikimiausi tautininkai laisvės kovotojų, kurie mažais būreliais tebekovoja Karpatų miškuose.

Maskvos pastangos supiudyti atskiras tautybes ir tuo pačiu palaužti jų pasipriešinimą nedavė vaisių. Partizanų junginiuose atstovaujamos visos tautinės grupės. Kurį laiką sovietai bandė

Jaunieji mūsų talentai jau daug kur lietuviškuose parengimuose atlieka menines programas. Štai smulkininkė Brigita Pompolytė, akompanuojama A. Kaulinytės, koncertuoja Philadelphiaje. B. Pompolytė ateinančiais metais dalyvaus Dirvos rengiamose talentų varžybose, kurios įvyks gegužės 14 d., Clevelande.

Dirvos nuotrauka

"AITVARAI" NEPAISO NEI KOMUNISTŲ! Kaip iš 'Maisto' fabrike gaminamų dešrų dygsta namai Kaune

Ko ne ko, o griežtumo, net žiauraus griežtumo bolševikų valdžiai, rodos, niekad nestigdavo. Ypač jie nedaro ceremonijų už du dalykus: už politinius ir už ekonominius prasižengimus prieš bolševikinę valstybę.

Su politika ir dabar juokų nėra, bet su "ekonomika" visgi visai pasitaiko. Sukčiavimai taip klesti, kad tiesiog negalima atsistebėti, kaip toki dalykai gali įvykti prie tokios griežtos valdžios. Ir sunku atsistebėti drąsumu tų, kurie sugeba kadai bolševikų išpopuliarintą šūkį "grobk prisigrobtą" tiesiog akiplėšiškai nukreipti ne prieš ką kitą o prieš pačią bolševikinę valstybę. (Bolševikai kadai leido ir beveik skatino grobti "buržujų" turtą, kaip prisigrobtą iš vargšų. Dabar, matyt, yra stipri pažiūra, kad valstybė turtų irgi yra pri-

sigrobusi, kaip anų laikų "buržujai" ar dar pikčiau, tad iš jos grobti irgi ne nuodėmė...)

Ne visi vienodai išdrįsta ir ne visiems vienodai sekasi. Atsiranda pavydo ir skundų. Štai "Tiesos" redakcija gavo skundą iš Kauno:

"Darosi pikta dėl tų staiga, nesuprantamu būdu praturtėjusių aitvarininkų. Vienas iš tokių gyvena Kaune, Timiriazovo gatvė 3 (nauja gatvė Alekseje, vedanti į būsimą Žemės ūkio Akademiją, statomą Noreikiškėse). Kauno mėsos kombinato (buvusio "Maisto" fabriko) darbininkas pasistatė tokią pilį, kokią gali statyti tik didžiausi turto liai. Jeigu duosime laisvas rankas tokiam aitvarininkui, tai dar po poros metų pasidarys milijonierius. Pradžioje gyrėsi, kad namas jam 200 tūkstančių kainavo, tik dabar nustojo girtis. O kiek kainavo moderniški, dar pas mus nematyti baldai?"

"Tiesos" redakcija nusiuntė savo korespondentą patikrinti, kas darosi. Ir štai jis rašo. Atskleidžia nuostabią paveikslą iš gyvenimo ne kur nors "buržuazinėje - kapitalistinėje" šaly, o komunistų tvarkomame Kaune, šiais 1959 metais ir metai kiti prieš tai. Skaitykime ir stebėkime, kokių dalykų gali būti net ir bolševikų "tvarkomoj" Lietuvoj...

"Mėsos kombinato dešrų ceche uždamos sukasi mašinos, iš rūkyklos darbininkai ima kvepiančias dėmes garuojančių dešrų rietuves. Čia sukinėjasi stambus vyriškis balta kepuraitė. Tai ir

yra namo Timiriazovo gatvėje savininkas, dešrininkas Vytautas Zabotka.

-- Iš kur gavai pinigų namui? -- Uždirbau, Sutaupiau. Reikia mokėti gyventi, - atlaidžiai nusišypso jis.

Nelabai sunku įrodyti, kad tiek, kiek ta pilaitė kainuoja, jis iš viso per savo amžių neuždirbo. Juk jam tik dvidešimts aštuoneri. Atlyginimas gana neblogas, bet juk tirdirba jis vos keletą metų.

Tokia pašnekesio kryptis nepatinka Zabotkai. Jis pikta kruta. - Mat...mes...su žmona turime pašalinio uždarbio...

Ir jis papasakoja uždirbęs iš amerikoniškų siuntinių, iš užsieninių vaistų.

Ne užsieniniuose vaistuose slypi Zabotkos pralobimo paslaptis, - pasakoja cecho darbininkai. - Kombinate susikūrė iš vagiliaimo lobstančių žmonių lizdai, kurių narys - Zabotka.

Stambiausias tūzas toje draugijoje - dešrų meistras Evaltas. Senovo amžiaus, bet labai "veiklus" meistras įsigijo net keturis namus - tris Kaune ir vieną - Birštone - pirkto, pardavė ir vėl pirkto kelias automašinas. Jo svarbiausias dviukštis Žalialakny spindėte spindėjo perisškais kilimais, brangiais sietais. Negana to. Pastatė dar namą meilužei. Vartėsi Evaltas, kaip inkstas taukuose. Visa tai dangstė žodžiais - esu kovotojas, nukentėjęs už tarybas. Suokė Evaltas, kaip tikra lakštingala, revizorius iš valdybos važiavo lietuvišku skilandžiu, sausa dešra ir ilgą laiką gyveno neliečiamas. Gyrė jį ir kombinato vadovai.

Greta jo tarpo jaunesnieji kad-

rai. Nusižiūrėję į Evaltą, jie irgi pradėjo šokias tokias statybėles. Per kėvirtį amžiaus persiritę, meistras šateika, vos metus kitus padirbėjęs, sulipdė dviukštį. Į garažą įriedėjo naujos laidos "Moskvičius".

Anatolijus Grečinas atėjo į kombinatą plikas kaip tilvikas. Apšilo porą metelių - ir jau išdygo nuosavas dviukštis. Į garažą įriedėjo naujos laidos "Moskvičius".

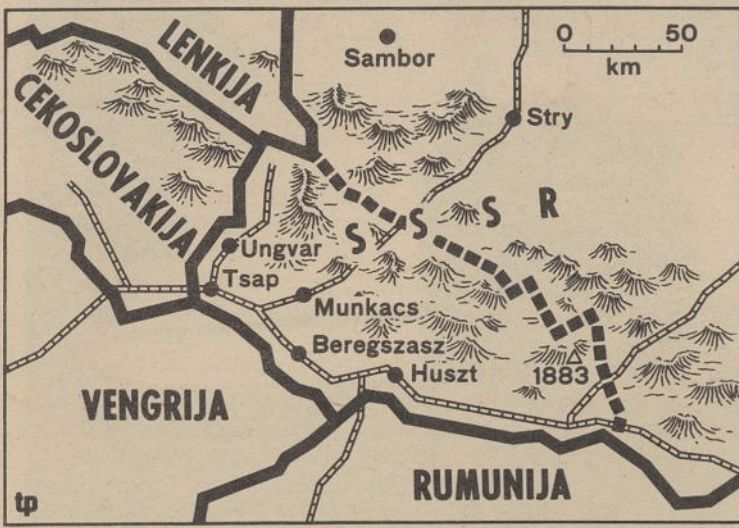
Panašių veikėjų mėsos kombinatė yra ir daugiau. Vieni namus jau sulipdė, kiti nestato, tačiau visų bendras bruožas - pinigų turi daugiau, negu uždirba pagal algalapį.

Kokiu būdu jie "daro" pinigų? Tempia ilgaramiai puikias dešras, skilandžius, lašinius, ir sunkia iš jų kapeiką. Kombinato sargai tai žino, bet... užsimerkia. Kai kurie ir patys įsipynė į šitą veiklą. Paprastu protu niekaip nesuprasi, kaip kombinato sargybos viršininkas Vladas Urniežius per metus pardavė tam pačiam kombinatui penkiolika bekonų. Kokiu būdu jis užaugino, mieste gyvendamas, tokią bandą? Pats Urniežius namo, atrodo, nestato, bet užtai kombinate dirba jo brolis ir tėvas, o šie jau vykdo šokias tokias statybėles...

Nėra tikslo skaičiuoti, kaip kas ir kiek tempė. Kai kurie Aleksoto gyventojai pripato, kad vogtą dešrą jiems atneša tiesiog į namus.

Šią vasarą milicija sulaukė meistrą Evaltą ir rado jo "Moskvičiūje" keliasdešimt kilogramų pavogtų dešrų. Įžymusis dešrininkas triukšmingai sėdo už groty. Teismas nusprendė konfiskuoti visus jo turmus. Tai sukėlė didelį visuomenės pasipiktinimą. Tačiau daugelis kitų aitvarų numylėtinii ir dabar darbuojasi kombinate.

(Nukelta į 4 psl.)

IGNAS ŠEINIUS

6

Vėl anapus geležinės uždangos

Petras Vindeikis apsidairė ir emė tylon keltis.

— Nagi labas, daktare! Sveikas tėvynėn pagaliau sugrįžęs! — Priešais jį, panelės Bielovos kėdėn atsėdėjo lyg anksčiau kur matytas veidas.

Pragiedrėjimas dienos nepaprastu aiškumu nuskaidrino atmintį. Tai Juzulis Pyplis, jo asistentavimo laikais Vytauto Didžiojo universitete medicinos fakulteto vėjavaikis pasiuntinys! Nekartą nudėjęs pakeliui spauštuvėn "Medicinos" korektūrą, net svarbius rankraščius, pridaręs kitų šunybių. Jo pastangomis išmestas iš tarnybos. Dabar štai suaugęs vyras, laidyta mėlyna eilute ir išdidžiai įstrižai dantyse kyšančių papirusų. Iš lietuvių spaudos svetur žinojo Petras Vindeikis, kad Juzulis Pyplis neseniai buvo pakeltas į tarybinės Lietuvos radiofono direktorius.

— Kaip senam geram pažįstamam ir ištikimam tėvynės sūniui, norėčiau daktarui kaikuo patarnauti, — mesterėjo papirusos dantyse aukštyn, patogiai atsilošė kėdėje. — Argi nebūtų gerai, kad dar šį vakarą radio bangomis prabiltum į kraštą ir tautą? O kodėl ne, taip pat ir į užsienį. Galėčiau pats padėti daktarui suredaguoti žodį.

Juk, turbūt, esi pavargęs iš kelionės? Praneštum, sakykim, kad džiaugies sugrįžęs nuo kapitalistinių buožių išlaisvinton Lietuvon. Apgailiestautum, amerikoniško imperializmo tvaikų paragavęs, padarytų nukrypimų. Pasižadėtum, savęs negailėdamas, aukotis tėvynės ir darbo žmonių labui.

— Mielas direktoriau, jaučiuos, deja, šiandien per daug pavargęs, dar nesusigaudau pirmuosį įspūdžiūos, — teisinos Petras Vindeikis, kaupdamas daktaro patirties švelnumą ir sugauto žmogaus savisaugai atsiradusią pusiausvyrą. — Ar nebūt geriau luktėti iki rytdienos vakaro?

— Jei daktaras būtinai taip nori, — Juzulis Pyplis atsistojo, mandagiai suprantančiai linkterėjo galva. Dar kartą linkterėjo, ištiesė šonan ranką ir perdavė jį gale staliuko atsiradusiam vyrui. Raupuotu veidu, sučiaupta burna ir nieko nesakančiomis juodomis akimis.

Petras Vindeikis, pareigo žmogus, sužiūro į ant staliuko paliktą rankinuką. Alkį jausdamas žvelgė į su garuojančiais valgiais pro dūmus ir kamšatį artėjantį padavėją.

— Nieko, kol, turbūt, netrukus grįši, aš daktarą pavaduosiu, — pasiruošęs draugiškam patarnavimui šypterėjo Juzulis Pyplis. — Palauksiu panelės Bielovos ir daktaro.

Ir šį kartą buvo jis išvestas pro užpakalines duris, kitiems nematom. Po dviejų pasisukimų, Lukiškio, o pasukus Tauro kalno pusėn, automobilis sustojo. Raupuotasis lydėtojas pakėlė Petrą Vindeikį liftu ir įvedė baltų sienų keturkampin kambarin. Dūmų ten daug nebuvo, tik dide-

lis juodas rašomasis stalas ir anapus jo žmogus kaip usnė su sidabriniais antpečiais. Priešais paprasta, raudonai dažyta taburetė.

Petrą Vindeikį pakvietė atsisėsti. Usnė sutraukė antpečius ir susmeigė akis į jį.

— Girdėjau, kad daktaras esi labai pavargęs. Suprantamas daiktas, gabalas kelionės. Oro pakaita, nauji įspūdžiai. Bet mes padėsim daktarui čia pat surašyti žodį. Direktorius Pyplis dėl savo reprezentacinių pareigų mažiau turi laiko. Dėl geresnės tvarkos, daugiau nieko, daktarui reikės tik pasirašyti. Beie, daktaro žmona jau žino, kad laimingai pasiekei Vilnių. Nenorėdami daktaro paties trukdyti, pasiuntėm jai anksti šįryt telegramą. Daktaro vardu. Žinių agentūra Tass iš savo pusės painformavo pasaulį. Juk daktaras ne taip sau koks eilinis, ar kaip jūs ten anapus didžiujatės, — t r e m t i n y s, — sudužusio puodo palaida šukė.

Nieko nelaukdamas usnė atsistojo, atsitiesė ir lėtai pasisukė didokų durų pusėn. Geležinių, oda apmuštų. Kai jos prasivėrė, Petro Vindeikio akis patraukė stambios nikeliuotos įkabos, duris nemažu plyšiu nuo sienos atstačiusios. Pro praviras duris pasigirdo rašomųjų mašinelių tarškės. Nutilo. Usnė aiškiu ir lėtu balsu emė diktuoti. . . matyt, Juzulis Pyplis žodžius. Viena mašinėlė tuo sparčiau įsilėkė.

Žaibo greičiu Petrui Vindeikiui išsiryškino du dalykai: jis niekados diktuojamo pareiškimo nepasirašys; usnė bet kurį akimirksnį grįš uždaryti tyčia ar netyčia primirštų durų.

(Bus daugiau)

NEO LITHUANIA ŠVENTĖ TORONTE

LST Korpi Neo Lithuania Toronto skyrius lapkričio 21 d, gražiai paminėjo korporacijos 37 metų amžiaus sukaktį. Minėjimas vyko Lietuvių Namų II-jo aukšto salėse.

Filisteriams, korporantams ir svečiams suėjus į skirtą iškilmingam posėdžiui patalpą, skyriaus valdyba, pasipuošusi korporacijos spalvomis, užėmė prezidiumui numatytą stalą, užtiestą tamsiai žalios spalvos staltiese su lietuviško rašto tulpėmis. Iš šalių į susirinkusius didingai žvelgė korporacijos garbės narių - dr. Jono Basanavičiaus ir kan. Juozo Tumo - Vaižganto paveiksłai.

Korporacijos pirmininkas filisteris A. Kiršonis pradėjęs iškilmingą posėdį pasako šventei skirtą kalbą. Apžvelgęs sąlygas, kuriose atsirado Korpi Neo Lithuania ir iškėlęs svarbesnius jos veiklos bruožus, sustoja ties 1940 metais ir Lietuvos okupacijų laikotarpiu.

Pirmomis okupacijos dienomis korporacijos veikimas buvo sustabdytas. Nariai persekiojami, areštuojami, žudomi ir tremiami į Sibiro vergų stovyklas. Tačiau tas nepalaužė korporacijos lietuviškos dvasios. Daugelis narių įsijungia į pogrindžio veiklą ir atėjus momentui stoja su ginklu vyti iš savo krašto okupantą.

Tame okupacijų laikotarpyje korporacija daug sudėjo aukų. Jie mirė su meile širdyse Lietuvai, lietuviams ir lietuvių kalbai. Turimomis žiniomis, daugelis korporantų ir šiandieną kenčia Sibiro vergų stovyklose arba jau sužaloti ir be sveikatos, palieję grįžta Lietuvon, kad galėtų lengviau baigti dienas savo tėvų žemėje dėl kurios buvo dirbta, kovota ir tiek daug iškentėta.

Mes esame čia laimingesni. Tačiau mus įpareigoja žuvusių dėl Lietuvos laisvės sesių ir brolių testamentas ir korporacijos prisaika siekti jos tikslų įgyvendinimo. Tautinės sąmonės

ugdymas, skiepimas meilės Lietuvai ir lietuvių kalbai yra vyriausieji mūsų išeivijoje tikslai. Tų tikslų siekdami, mes tuo pačiu aktyviai įsijungiamo į bendrą kovos lauką siekti Lietuvos laisvės.

Pasidžiaugęs atgaivintos išeivijoje korporacijos veikla, iškėlė malonų faktą, kad studijuojantis lietuvių jaunimas papildė korporacijos eiles ir stoja į tautiškąjį darbą. Tai džiugu ir sveikintina.

Filisterės O. Gailiūnaitės pranešimas ribojosi Korpi Filia Lithuania įsikurimu.

Toliauėjo sveikinimai. Jaunosios Lietuvos Korporacijos vardu sveikino J. Paršeliūnas, Skautų Akademikų "Vytis" vardu A. Dailidė, LNT Moterų Būrelio - E. Jurkevičienė ir LTS Toronto skyriaus - P. Bastys. Raštu sveikinimus atsiuntė Korpi Neo Lithuania pirmininkas P. Ališauskas, Cleveland skyriaus prim. C. Modestavičius, Detroito skyriaus pirmininkas V. Griškonis ir Kanados Lietuvių Studentų Sąjungos vardu - sekretorė Ald. Šapokaitė.

Visi sveikintojai iškėlė daug gražių minčių ir linkėjimų korporacijos ateičiai, kad įinais stiprėtų ir augtų jungdama po savo lietuvišką vėliavą mūsų studijuojantį jaunimą išeivijoje.

Nutilus himno garsams, minėjimas baigėsi ir visi perėjo į kitą salę, kur laukė gražiai padengtas įvairiais valgiais stališ. Meninę programos dalį, akompanuojant muz. St. Gailėvičiui, išpildė solistas Br. Marijošius.

Korpi Neo Lithuania valdybos narė E. Stepaitienė išreiškė padėką menininkams ir bendrai visiems, kurie bet kuo prisidėjo prie gražių šio vakaro nuotaikų sudarymo. Šokiams grojo lietuviškos firmos "Atlantis" muzika. Tad aplinkuma buvo jauki ir nepailgo tos kelios valandos, kurios paliko gražių ir neišdildomų prisiminimų.

P.B.

"Aitvarai" nepaiso nei komunistų

(Atkelta iš 3 psl.)

Gana ilgą laiką kombinato direktorium buvo Pumputis. Jam nuolaidžiaujant ir "nematant", vyko staigus ne vieno aitvarininko pralobimas. Pagaliau Pumputis buvo apsvaistytas ir atleistas iš pareigų. Beje, netrukus jis buvo paskirtas Kauno tekstilės - galanterijos kombinato direktorium.

Kombinatui paskirtas naujas direktorius V. Suchockis. Pradžioje jis ėmėsi šiokių tokių žygių, išardė vieną kitą nusistovėjusių kombinatorių grandinėles. Tačiau jis greitai nuleido rankas, ir kombinato gyvenimas vėl pradėjo tekėti sena vaga. Aitvarininkai, pradžioje kiek išsigandę, netrukus aprimo. Gaudavo signalų ir Suchockis, bet žiūrėjo į juos abejingai. Šį pavasarį rodėme jam darbininkų laišką apie Evaltą, apie jo turtus, bet direktorius nenorėjo patikėti, iki pagaliau milicija neįrodė. Zabolka, tas pats Zabolka, kuris šaltakraujiškai prisipažįsta spekuliuojąs vaistais, o tikrovėje bendradarbiauja su geresniais aitvarais, laikomas geru darbuotoju. Jo nuotrauką kombinato vadovai net pasiuntė pakabinti pramonės paviljone Ažuolyne, ją ir dabar galima pamatyti mėsos ir pieno pramonės stende.

Didelį vaidmenį, įvedant kombinatą tvarką, turėtų atlikti partinė organizacija. Juk komunistai dirba cechuose, viską mato ir žino... Kai kurie mėgina kelti šiuos klausimus, tačiau iš viso partinėje organizacijoje įsiviešpatavo neprincipingumas, ištizišmas, Keista atmosfera partiniuose susirinkimuose. Labai svarbūs klausimai svarstomi atmesčiai, už didelius nusižengimus

baudžiama nesuprantamai švelniai. Į partinę organizaciją yra prasiskverbusių žmonių, kurie patys turi anaipol nešvarias rankas. Liūdniausia, kad tokiems partinės organizacijos sekretorius Juozas Rajackas... Kai įkliuvo Evartas, Rajackas pradėjo lakstyti po kombinatą, rinkti parašus, kad tai esąs nepakeičiamas kombinatui žmogus ir jį reikia paleisti iš kalėjimo. Su toliu popierium jis atbėgo į prokuratūrą ir į teismą. O neseniai pats Rajackas buvo su laikytas bevežant "Moskvičiune" gana stambų dešrų krovinį. Dar ir spirito buvo iš kombinato pasiėmęs. Taip paaiškėjo, kodėl jis užtaria kitus vagišius. Pasirodo, Rajackas irgi stato namą, neblogesni už kitų "aitvarininkų" vilas.

Negeri dalykai dedasi Kauno mėsos kombinatė... vadovybė su sukčiais taikstosi. Savo nuolaidžiavimu iš esmės jiems pritar-dama, prarado kovingumą ir principiškumą kombinato partinė organizacija...

Kaunas esąs labai plačiai pagarsėjęs gyventojų energija - statyti nuosavus (individualinius) namus. Dėl to Kaunas nepaprastai išplito. Aleksotas jau susijungė su Garliava, Vilijampolė jau beveik siekia Lam-pėdžius, o rytinė pusė įpač plečiamasi Petrašiūnų link ir apie juos (Fabrikai ir elektrinė). Bet užtat ir kalėjime ši rudenį susidarė "statybininkų klubas": dešimts įvairių įmonių direktorių ir 32 statybos inžinieriai, nekalbant jau apie tokius "aitvarininkus", kaip "Tiesos" aprašytieji...

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg. — Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773

REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Lietuvių kūrėjų savanorių Toronto skyriui padovanotoji vėliava.

SAVANORIAMS KŪRĖJAMS TORONTE ĮTEIKTA VĖLIAVA

Kariuomenės šventės minėjimas buvo lapkričio 22 d. Prisikėlimo parapijos salėje. Šventę ruošti Komiteto pirmininkas J. Jankaitis jautriais žodžiais atidarė minėjimą. Kun. P. Užubalis paskaitė invokaciją. Toliau vyko Savanorių Kūrėjų vėliavos įteikimas. Vėliavos fundatorius dr. J. Liutkus per LB Krašto valdybos pirmininką V. Meilų vėliavą įteikia Savanorių kūrėjų pirmininkui Prof. B. Zubriui.

Ta proga buvo pasikeista kalbomis.

Paskaitą apie šios dienos minėjimo reikšmę ir prasmę skaitė H. Stepaitis. Nupasakojęs kariuomenės ir bendrai ginkluotų pajėgų reikšmę mūsų atsikūrusiai tėvynei, kiek plačiau sustojo prie lietuviškų reikalų nagrinėjimo iškeldamas kai kurias tame gyvenime pasitaikančias negeroves. Meninę programos dalį išpildė

solistai Vac. Žemelytė, Br. Marijošius ir Varpo choras. Solistams akomponavo muz. St. Gailėvičius, o Varpo chorui iš keturių dainuotų dalykėlių, dviem akomponavo jauna ir gabi, baigianti muzikos studijas Dalia Skrinskaitė.

L. Sakalinio - Žukausko eilėraštį Drąsiųjų kelias vykusiai padeklamavo Stp. Ramanauskas.

Tenka pasidžiaugti gausiu lietuviškos visuomenės, o ypač jau-

nimo dalyvavimu. Tai viltis, kad bus kam rūpintis Lietuvos reikalais.

P.B.

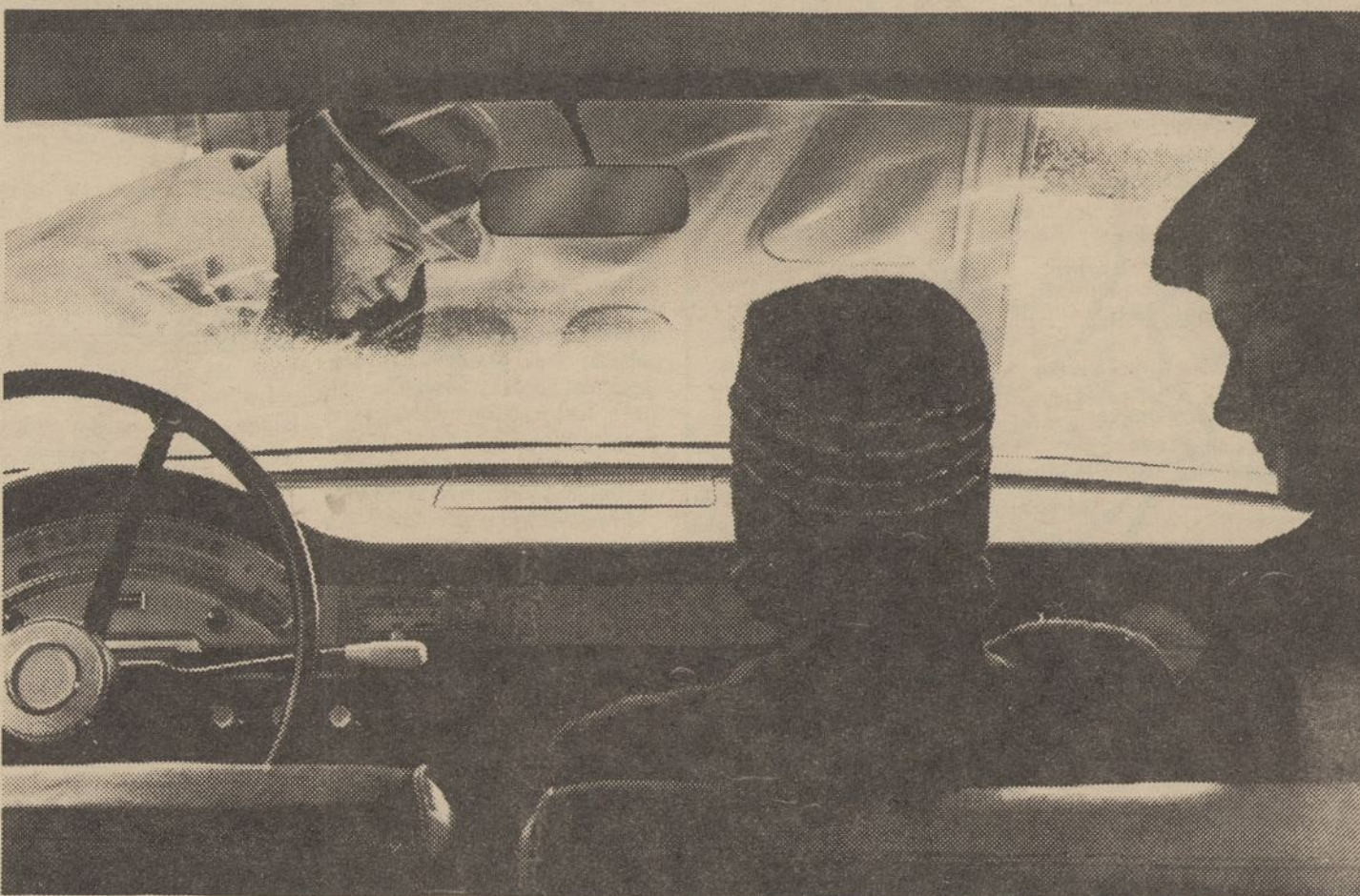
DETROITE išeinančiam laikraštyje pasirodė skelbimas, jog reikalingas tarnas, kuris be 80 dolerių savaitinės algos galės naudotis savaitgaliais savininkės Cadillacu. Į skelbimą atsiliepė apie 10 00 asmenų, tačiau veltui, nes skelbimas buvo patalpintas juokais.

-- Kitą kartą išmoksi susikaučiuoti žvakės!..

KURO VAMZDELIŲ UŽŠALIMAS JUS GALI SUSTABDYTI

GOLD

NAUJAS BORON® SU ICE-GARD®

SULAIKO KURO VAMZDELIŲ UŽŠALIMĄ, NEGU JUS TURĖSITE SIUSTOTI

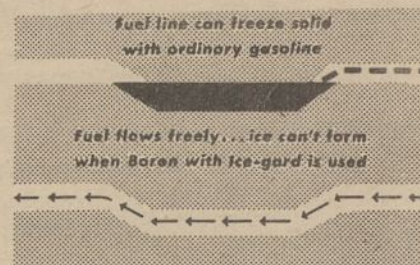
Kuro vamzdelių užšalimas gali pasitaikyti! Ir jei taip atsitiks, jūs esate sustabdytas! Jūs nepajudėsite, kol neatvyks tempimo sunkvežimis!

SOHIO EXCLUSIVE! Naujas Boron su Ice-gard apsaugo automatiškai jūsų kurą nuo ledo! Joks kitas gazolinas, parduodamas Ohio, neduoda tokios apsaugos! Jums nereikia specialių ledo apsaugotojų iš dėžučių nesvarbu koks būtų oras. Jūs gaunate apsaugą su pirmu tanku, ir kiekvienas naujas tankas toliau apsaugo. Ir svarbiausia, nėra jokio ekstra mokesčio!

ČIA YRA DIDELIS SKIRTUMAS! Kiti gazolinai duoda apsaugą nuo skirtingos važiavimo problemos — karboratoriaus apšalimo. Jau kelis metus Sohio gazolinai apsaugo nuo šios problemos. Bet Boron su Ice-gard yra vienintelis Ohio gazolinas, kuris apsaugo nuo karboratoriaus apšalimo ir tikros žiemos problemos — kuro linijos užšalimo.

*A SOHIO TRADE-MARK
©SOHIO 1959

KAIP BORON SU ICE-GARD SUSTABDO KURO LINIJOS UŽŠALIMĄ! Žiemą kondensuotas vanduo nuo oro, esančio jūsų gazolino tanke, susirenka jūsų kuro linijos žemose vietose ir akliai užšala. Kuras nepereina. Bet Boron su Ice-gard nužemina vandens užšalimo tašką. Ledas nesusidaro. Kuras laisvai praeina.

ŠIANDIEN IR RYTOJ

☆☆☆

Kas iš mūsų nenori būti jau-
nu?

Atjaunėti žmogus svajoja jau
nuo tos dienos, kai jis įsikūrė
žemėje. Gilioj senovėje magai
ir dvasiškiečiai, viduramžiuose
alchemikai, dirbo prie jaunystės
eliksyro išradimo...

Bet iki šiam laikui noras ne-
senti, atrodo, labiausiai buvo
įsigalėjęs pas galinguosius, kad
galėtų pratęsti savo viešpatavi-
mą.

Tačiau dabar, rumunų dak-
tarei Anna Aslan panorus Pary-
žiuje su savo išrastais atjaune-
jimo vaistais "H 3" padaryti
bandymus, atsirado šimtai sa-
vanorių iš paprastų žmonių.

Kodėl? Dėl to, kad mūsų gy-
venimas per daug greitai bėga.
Kad žmogaus domėjimasis išra-
dimais padidėjo ir jis nori ži-
noti, kas bus toliau. Dėl to, kad
kiekvienas mūsų prieš savo norą
esame įtraukti į tą greičio ra-
tą, iš kurio niekas nepajėgia
išsėti...

Šiandien nebe tie laikai, kada
žmogus, teisdamas pasenę,
atsisėdavo prie kelio ir žiū-
rėdavo į pravažiuojančius. Šian-
dien šalia kelio nebėra gyvybės.
Greitkeliuose išstatytos iškabos:
"Draudžiama stoviniuoti". Reikia
važiuoti, važiuoti su visais...

Ir taip gyvenimui bėgant, grei-
tai niekas nebeturės teisės net
mirti!

☆

Kardinolo Tisserant atstaty-
dinimas iš pareigų, kurias jis
ėjo rytinių apeigų kongregacijoje,
buvo aiškinimas santykių įtempi-
mu tarp Vatikano ir prancūzų
dvasiškių.

Tikrumoje priežastis kita.
Mgr. Tisserant buvo privers-
tas pasitraukti dėl politinės prie-
žasties, nes jo linija nesutapo
su Vatikano, šiam pradėjus nau-
ją kursą su Sovietų Sąjunga.

Popiežius šią koegzistencijos
valandą prisidėjo prie Vatikano
valstybės sekretoriaus Mgr.
Tardini tezės, kad Bažnyčios
santykiai su valstybėmis ir kraš-
tais, kur viešpatuoja kitos reli-
gijos: stačiatikių, islamo ar pro-
testantų, turi būti pagrįsti poli-
tika, bet ne teologinėmis dis-
kusijomis.

Anot Mgr. Tardini "Bažnyčios
politika turi būti liberalinė ir
sutartys galinčios būti pasirašy-
tos net su netikinčiais, jei tai
neliečia teologijos srities".

Nušalinus Mgr. Tisserant, ga-
lima spėti kokie bus politiniai
santykiai tarp Vatikano ir Sovietų
Sąjungos.

Vatikanas šiuo nušalinimu
norėjo pabrėžti savo naują po-
litiką, dar prieš Chruščiovui pa-
simatant su popiežiumi.

Gi kad Kremliaus diktatorius
matysis su popiežiumi, atrodo,
tikras dalykas. Sovietų ambasado-
rius Smirnovas, kuris šiuo me-
tu keliauja ruošdamas Chruščio-
vui kelią, žurnalistų paklaustas
ar Chruščiovas matysis su po-
piežiumi lankydamasis Romoje,
atsakė: "Aišku. Kodėl gi ne?
Popiežius yra suverenas, konie-
kad neneigia ir Chruščiovas."

☆

Po trijų šimtų metų nuo Ga-
lilėjaus mirties, atsirado naujas
jo kaltintojas - Arthur Koestler.

Savo knygoje "Lunatikai", ku-
riojo aprašo astronomus Coper-
nic, Keplerį ir Galilėjų, Koestler
sako, kad jų atradimai nebuvo
sistematingo ieškojimo vaisius,
bet klaidų išdavos.

Ypač jis puola Galilėjų, saky-
damas, kad jam nepriklausogar-
susis posakis: "Ir, tačiau, ji
(žemė) sukasi". Jis tvirtina, kad
Galilėjus nebuvęs joks mokslo
kankinys.

Galilėjus pats, sako Koestler,
privertęs inkviziciją kaltinti.

Kada pasirodė Galilėjaus knyga
"Dialogas apie didžiųjų pasaulio
sistemas", prieš jį tribunole
buvo patiekta skundas, bet bylai
nebuvo duota eiga. Tik 1615 me-
tais, reikalaujant pačiam Galilė-
jui, byla buvo pradėta nagrinėti.
Jei 1633 metais įvyko didysis
inkvizicijos teismas, tai tik
Galilėjui save apkaltinus ir jis
gavo 1 metų kalėjimo... Šią baus-
mę atlikdamas Rosconos ku-
nigaikščio viloje ir savo namuose
Florencijoje...

Žvalgybų kova

22

Jis pasakoja tikrus faktus, bet niekas netiki...

1953 m. birželio 14 dieną, 14:35
valandą, tragiškiausias šių laikų
šnipas Afanasijus Jefimovas turi
iš specialaus traukinio išstumti
Jugoslavijos diktatorių Tito. Ta-
čiau 12 minučių prieš atentatą
jo organizatorius Petresianas
gauna įsakymą iš aukščiausio so-
vietinės žvalgybos viršininko:
"Akciją tuoj pat nupūsti! Atsa-
kai savo galva!" Petresianas,
dvigubas agentas, žino, kad iš-
mušė paskutinioji jo karjeros
valanda, Jam beliko tik vienas
kelias: išduoti Jefimovą ir pa-
čiam dingti.

*

14:31 valanda. Dar keturios mi-
nutės.

- Pasisekė, - praneša tele-
fonistė. - Gavome ryšį su sto-
timi.

Atsiliepia pats stoties virši-
ninkas.

- Gerai klausykite, - sako
Petresianas. - Čia kalba sau-
gumo tarnybos viršininkas. Sa-
vo pavardės negaliu tamstai sa-
kyti. Tačiau tamsta atsakys sa-
vo galva, jei įsakymas nebus
išpildytas. Už trijų-keturų mi-
nučių stotyje sustos specialus
Tito traukinys. Jame yra aten-
tatininkas, Jefimovas. Supranta-
te? J-e-f-i-m-o-v-a-s. Jį areš-
tuokite. Laukite tolimesnių įsa-
kymų.

Tingus balsas ragelyje atsako:

- Aš nežinau, kas tamsta esi.
Mes čia neturime policijos.
Kreipkitės į geležinkelio direk-
ciją. - Idiotas! - sušunka Pet-
resianas, sviesdamas ragelį. Jis

pažįsta valdininkus. Jis žino, kad
bepasmiška ginčytis su žmogu-
mi, kuris težino tik vieną die-
vybę: geležinkelio direkciją.

Jau 14:33 val. Petresianas turi
tik dvi minutes laiko. Jam be-
liko tik vienas kelias. Pats pa-
vojingiausias kelias, galis baig-
tis katastrofa. Bet katastrofa taip
pat neišvengiama, jei jis nesulai-
kys atentato.

Petresianas, kaip beveik kiek-
vienas agentas, buvo dvigubas
šnipas. Jis dirbo rusams ir...
jugoslavams. Jis atmintinai žino
slaptąjį numerį žmogaus, kurį
susipažino, kaip jugoslavų slap-
tosios tarnybos viršininką.

Petresianas pareikalauja su-
jungimo su tuo numeriu. Atsi-
liepia pats žvalgybos viršininkas.

- Negaiškut nė sekundės, -
sako Petresianas. - Prieš Titą
planuojamas atentatas. Specialu-
sis traukinys sustos už minu-
tės. Atentatininkas traukinyje va-
dinasi Jefimovas.

Daugiau jam nebereikia kal-
bėti. Specialaus traukinio tvar-
karas, be abejonės, žinomas
saugumo viršininkui.

Laikrodis rodo lygiai 14:35
val., kai prakaitu apšpylęs Pet-
resianas pakabina ragelį. Jis
skubiai griebia savo lagaminą
ir dingsta iš viešbučio.

Į ką jis turi kreiptis? Jei
atentatas įvyks, jį likviduos so-
vietiniai darbdaviai. Bet jeigu
atentatas ir neįvyktų, jo likimas
užanspauduotas. Nes jis turėjo
paaukoti Jefimovą, vieną geriau-
sių rusų agentų. Tai jam nebus
atleista.

Konkursinė nuotrauka Nr.11

Daina Puzinaitė ir Vilija Ramūnaitė pasidalina vėliausiomis žiniomis...

Christofas Petresianas išeina
į gatvę. Kur jis eina, nežino
niekas. Greičiausiai ir jis pats.

*

Aš negaliu pasakyti, kas at-
sitiko su Petresianu. Nežinau,
ar jis tebėra gyvas. Atvirai kal-
bant, Petresiano likimas manęs
ir nedomina. Jis buvo profesio-
nalas agentas ir turėjo žinoti
profesinę riziką. Profesiniai šni-
pai iškyla ir panyra. Ant jų kapų
nėra jokių paminklų.

Mane domino Jefimovas. Ir jo
likimą tiksliai žinau. Jo baisų

likimą.

Atentatas neįvyko. Jugoslavi-
jos saugumo viršininkui pavyko
susiristi su stotimi, kurioje su-
stojo aštuonias minutes pavė-
lavęs specialusis Tito traukinys.
Per tas aštuonias minutes buvo
mobilizuotas vietinės policijos
viršininkas, kuris pats įlipo į
Tito traukinį ir areštavo Jefi-
movą.

Reikėtų manyti, kad mano
draugas Jefimovas buvo atiduotas
jugoslavų teismui, neteistas
ir likviduotas. Tačiau taip ne-
atsitiko.

Petresianas Belgrado saugumo
viršininkui nepasakė, kuriuo bū-
du Jefimovas numatė nužudyti
Jugoslavijos diktatorių. Taigi,
areštuotasis pirmiausiai buvo iš-
krėstas, ieškant ginklo. Bet jis
neturėjo nieko, nes maršalą tu-
rėjo išstumti iš traukinio. Jis
neturėjo jokio revolverio, jokių
nuodų. Ir jo kumštys nebuvo įtar-
tinos...

Buvo ir daugiau aplinkybių,
palankių Jefimovui. Saugumo vir-
šininkas atpažino Petresiano bal-
są. Buvo tuoj pat nustatytas ir
viešbutis, iš kurio Petresianas
kalbėjo. Bet pats pranešėjas bu-
vo dingęs. Jefimovas neigė,
kad jis būtų bet kada pažinęs
Christofą Petresianą.

Atentatininkas be ginklo ir
dingęs skundėjas - tuoj pat kilo
įtarimas, kad kerštauja nekal-
tam Jefimovui.

Tačiau svarbiausia, kaip labai
dažnai slaptųjų tarnybų istori-
joje, buvo aukštoji politika.

Skelbti sovietinio atentato ban-
dymą prieš Titą neleido staigus
posūkis. Maskva vėl kalbėjo gra-
žumu su Belgradu, ir sovietinio
atentatininko teismas būtų tik
sumaišęs susigerinimo planus.
Atvejis, kuris prieš kelias savi-
tes būtų skambėjęs sensacija,
dabar jau nebebuvo "įvykis".

Jefimovas, nesužalotas ir ne-
nuteistas, buvo ištremtas į Aus-
triją.

Nesužalotas? Turiu patikslinti.

1953 metų pabaigoje vėl atsi-
dūriau Vienoje. Atsiminiau gra-
žią vienietę. Bet ji, man ne-
galint iš anksto pranešti apie
atvykimą, buvo išskelavusi.

Buvau vienas "mirštančiame
pasakos mieste". Dieną prieš
Kalėdas. Nėra kito metų laiko-
tarpio, kada pasijunti taip vie-
nišas, kaip per Kalėdas. Net...
ir šnipu būdamas.

Gruodžio 24 popietę pasukau
į Josephstaedter gatvę. Nes Rita
ir Jefimovas buvo vieninteliai,
kuriuos dar pažinojau Vienoje.

Paskambinau. Valandėlę turė-
jau palaukti. Paskui Rita iškišo
galvą pro siaurai pravertas
duris.

Ne tuoj pat ją pažinau. Ji
atrodė pasenusi, plaukai nešu-
kuoti, akys užgesusios. Ji no-
rėjo užtrenkti duris, bet aš jau
buvau spėjęs atremti koją.

- Rita, - paklausiau, - kur
Jefimovas?

Ji vėl pažvelgė į mane. Paskui
įsivedė kambarin, kuriame prieš
devynis mėnesius perdaviau įsa-
kymą nužudyti Titą.

- Ar tikrai nieko nežinote?

- Ne... nieko. Atsitiktinai esu
Vienoje. Galvojau galėsiąs su
jumis praleisti Kūčių vakarą.
- Nuo kada komunistų agentai

švenčia Kūčias? - kandžiai at-
kirto.

- Sakyk pagaliau, kas su juo
atsitiko?

- Jis yra beprotnamys...

Ir ji pradėjo pasakoti

- Jis jau nebebuvo tas pats,
kai grįžo iš Belgrado. Kartais
ištisomis dienomis išsėdėdavo,
nesakydamas žodžio kartais
juokdavosi ir verkėdavo. Jis pra-
dėjo mane kaltinti, kad aš esanti
šnipė. Jis pradėjo nemiegoti, bi-
jodamas, kad aš jo nenužudyčiau.
O vieną dieną - prieš septynias
savaites puolė mane su peiliu
rankoje. Jis niekaip negalėjo iš-
spręsti, kas jį išdavė. O galu-
tina jį pritrėnkė tai, kad jį
pašalino.

Tipiškas agento likimas, koks
nevaizduojamas nei romanuose,
nei filmuose.

Pe kelerių metų dar sužino-
jau, kad beprotnamys Jefimovą
vadino "atentatininku". Dėlto, kad
jis teigė, jog jam buvę pavesta
maršalą Titą išstumti iš einan-
čio traukinio. Kas galėjo tikėti,
kad pamišėlis kalbėjo teisybę...

(Tęsiny pradeda Judith Coplon
istoriją)

KOLUMBIJA

ST GOSTAUTAS Į BOGOTĄ,
KUR LEIS KUL-
TŪROS ŽURNALĄ

St a n i s l o v a s Goštautas,
kuris ilgą laiką gyveno Me-
delline, nuolatiniame gyvenimui
persikėlė į Bogotą. Gy-
vendamas Medelline buvo
vieno ispanų laikraščio re-
daktorius ir kaip mokytojas
dirbo gimnazijoje. Čia jis
gausiai reiškėsi ir rašyda-
mas rašinius į vietos ispa-
niškąją spaudą. Pažymėti-
na, kad daug jo straipsnių
liečia lietuviškas temas. Čia
jis išleido ir pirmąją savo
knygą "Arte Lituanos".

Gyvendamas Bogotoje S.
Goštautas leis mėnesinį kul-
tūros žurnalą. Čia baigs
spaudai ruošti ir savo naują
grožinės literatūros knygą:
"Avantures del Padre Mar-
tin" — Tėvo Martyno nuoty-
kiai. Tikisi čia galėsiąs ir
daugiau įsijungti į lietuvių
veiklą.

*

Inž. Vaclovas Prūsas, il-
gus metus dirbęs Coca Cola
fabrike kaip techninis ve-
dėjas, o vėliau viename di-
deliame plastikos fabrike,
dabar perėjo dirbti į plasti-
kos-chemijos fabriką, kaip
vyr. inžinierius.

KL

PHILADELPHIA

JAV LB Philadelphiajos
aplinkės valdyba gruodžio
6 d., 4 val. šv. Andriejaus
parapijos salėje šaukia apy-
linkės narių metinį susirin-
kimą.

Darbu tvarkoje valdybos
ir kontrolės komisijos pra-
nešimai, diskusijos, naujos
valdybos rinkimai ir kt.

JOKIA DOVANA NĖRA BRANGESNĖ SPALVOTAS PRATĖSIAMAS TELEFONAS

Duokite džiaugsmą ištisus metus... su patogiais,
pratęsimais telefonais... dovanomis, kurios kal-
ba apie jūsų sumanumą.

Telefonas mokyklos spalvų nustebinti paauglį.
Gražus raudonas telefonas šeimos laisvalaikio kam-
bariui. Ružavasis sienos telefonas pagražinti žmonos
virtuvėje ir palengvinti jos darbą. Ir pagalvokite apie
žingsnius taupančią darbo kambario telefoną jūsų
vyru!

Kur jis bebūtų, ir kam skirtas, pratęsimas telefo-
nas yra puiki Kalėdinė dovana. Ypatingai spalvotas.

Užsisakykite savo pra-
tęsimą telefoną šią
savaitę. Saukite OHIO
BELL. Ar paklauskite
vyro su telefono sunk-
vežimiu. Niekas dabar
mokėti — sąskaitos už
Kalėdinį dovanų pra-
tęsimą telefoną prasidės po naujų me-
tų.

Pasirinkite iš rose-pink,
aqua-mėlynos, baltos, ivory,
moss-žalios, šviesiai smėli-
nės, šviesiai pilkos, pastel-
geltonos ir vyšninės-raudo-
nos.

the OHIO BELL telephone company

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

Detroito Lietuvių Kultūros Klubo narės, atstovavusios lietuvius Detroito tarptautinėje mugėje. Iš kairės: R. Bilaitis, L. Boreišytė, M. Gilvydytė ir Mrs. Hotra.

J. Gaižučio nuotrauka

Detroito Lietuvių Kultūros Klubas, kaip ir kasmet, atstovavo Detroito lietuvius tarptautinėje mugėje, kuri įvyko lapkričio 19-20 d. Tarptautinio Instituto patalpose.

Lietuvių skyrius buvo papuoštas Viktoro Veselkos darbo nauja, iš medžio drožta, dailia iškaba. Skyrius buvo gausus liaudies audiniai: lovatiesėmis, rankšluosčiais, staltiesėmis, takeliais, juostelėmis, kaklaraiščiais, tautiniais drabužiais ir kt.

Daugiausia lankytojų dėmesį atkreipė gintaro dirbiniai. Retas mugės lankytojas praeidavo nesusostojęs, akį nepažinęs lietuvišku aukšu.

Ponia Hotra maloniai aiškino žiūrovams gintaro kilmę ir jo apdirbimą, rodydama paveikslus, kaip Palangos pajūryje vasarotojai rankioja gintarą, kaip dirbuvėse jį apdirba ir t.t. Visi išstatyti daiktai buvo pardavimui ir turėjo nemažą pasisekimą. Parduota liet. atvirukų, juostelių, gintarų, kalėdinių eg-lučių ir kt. Čia daug prisidėjo klubo ponios: Hotra, Michaels, Mingelienė, Bilaitienė, Bukauskas ir Šimkus. Visi tie lietuviškais motyvais papuošti gaminiai parduoti svertintaučiams.

Prieš kelis metus lietuvių skyrius pardavimui beveik nieko neturėjo. Išrinkus mugės rengimo komisijos pirm. ekon. A. Boreišį, jis lietuviškąjį skyrį išplėtė ir pritaikė nenuoldamas nuo meniško išdekoravimo bei liet. tautiniais motyvais papuošimo.

Šios mugės paruošimui ir vedimui daug rūpesčio ir darbo įdėjo kom. narė, čia gimus lietuvaitė, ponia Hotra. Šiame darbe visą laiką talkininkavo vicepirmininkė ponia Roza Bilaitis. Mugėje būdėti padėjo gražiai tautiniais rūbais pasipuošusios: Gilvydytė, Boreišytė, Josiukienė, Bukauskas, Mingelienė ir Michaels.

Gintarais, liaudies meno dirbiniais aprūpino Neringos sav. V. Pauža.

DAN KURAIČIO FILMAS DETROITE

Pereita sekmadienį buvo rodomas Dan Kuraičio kelionių filmas. Visuomenės susidomėjimas buvo gana didelis. Prisirinko apie 300 asmenų. Daugumoje senosios kartos ateiviai.

Po filmo, SLA pastangomis, D. Kuraičio pagerbimui buvo suruoštos vaišės.

Vaišėse dalyvavo gražus Detroitiečių būrys, kuriuos svečias apdovanojo savo parašytais knygomis.

MIRĖ JUSTINAS PILKA

Pereitą savaitę, po sunkios ligos, mirė Justinas Pilka.

Justinas Pilka Detroito lietuviams buvo žinomas, kaip darbušius ir sąžiningas visuomenininkas. Jis buvo vienas iš tų nedaugelio senosios kartos atstovų, kurie bendradarbiavo su naujaisiais ateiviais ir kartu siejo aktualiais klausimais.

J.G.

VAKARAS VASARIO 16 D. GIMNAZIJAI PAREMTI

Detroito Lietuvių Kultūros Klubas jau oficialiai įsijungė į JAV Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkę. Paskutiniame savo posėdyje jis nutarė suruošti Vasario 16 d. gimnazijai paremti vakarą ir šiam reikalui sudarė komisiją: pirm. L. Puskepalaitienė, M. Šnapštys, M. Bukauskienė, M. Stokienė ir L. Mingelienė.

Jų rengiamas vakaras, kurio pelnas bus skiriamas Vasario 16 d. gimnazijai paremti, įvyks 1960 m. sausio 17 d. Tarptautinio Instituto patalpose.

ORGANIZACIJŲ VAIDMUO LIETUVYBĖS UGDYME

JAV Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės valdyba savo paskaitų ciklą pradeda Dr. Justino Pikūno paskaita "Organizacijų vaidmuo lietuviybės ugdyme," kuri bus skaitoma gruodžio 6 d. 12:15 val. (tuoj po pamaldų) Hispano Unidos mažojoje salėje. Paskaitoje kviečiami dalyvauti visi lietuviai, bet ypač įvairių organizacijų nariai.

BENDRUOMENĖS VAJUS

Kadangi dar ne visi Detroito ir jo apylinkių lietuviai suspėjo sumokėti Bendruomenės solidarumo įnašą ir dar ne visus mūsų seniūnai spėjo aplankyti, todėl Bendruomenės vajuos pratęsimas iki 1959 m. galo.

Solidarumo įnašą galima siųsti JAV LB Detroito apylinkės narių telkimo vedėjui: Česys Šadeika, 76 Minnesota Ave., Detroit 3, Mich.

V. Kutkus

TRADICINĖ KALĖDINĖ RINKLIAVA

Gruodžio 6 d. prie šv. Antano parapijos bažnyčios skatės su dėžutėmis rinks aukas.

Tai kiekvienais metais prieš Kalėdas įvykstanti rinkliava. Vi-

Gen. T. Daukantas sujaudintas lietuvių parama

Kada Argentinoje gyvenantis mūsų tautos veteranas gen. T. Daukantas rugsėjo 8 dieną šventė savo 75 metų amžiaus sukaktį, visa laisvojo pasaulio lietuvių spauda, plačiau ar siauriau, jį prisiminė. Net ir Suomijos spauda paskelbė iliustruotų rašinių.

Kaip turtingiausio pasaulyje krašto - Š. Amerikos lietuviai, suprasdami sunkią gen. T. Daukanto ekonominę padėtį, ištiesė jam pagalbos ranką. Dar visiškai neseniai gen. T. Daukanta pradžiugino laiškais, kuriame buvo 75 dolerių čekis Čikagoje gyvenančių lietuvių, kurie savo laiku yra gyvenę Argentinoje. Prie čekio buvo pridetas jautrus sveikinimas ir du aukų lapai. Aukojusių sąrašas šios pavardės: A. Varšys, Vl. Šimoniūnas, Z. Krasauskas, Vl. Glošienė, M. ir V. Lesniauskai, J. Ramanauskienė, A. Miselis, B. Vaitkevičiūtė, A. Noreikienė, D. N. ir A. Šantarai, Č. Stankūnavičius, V. Račiūnas, J. Marencholas, A. ir A. Matukai, Ig. Navickas, J. Vedejys, Vl. Velsiauskas, P. Bielskis ir L. Stašaitis.

Kada gen. T. Daukanta, tik čekį gavęs, sutikau, jis su ašaromis akyse mane apkabino, tartum aš būčiau jam tą dovana atsiuntęs. Džiugu ir man pasidaryti, kad jis senatvėje nėra pamirštas tu, kurie jį pažįsta ir kurie žino, kad jis tarnaudamas mūsų tautai yra to pilnai už-

suomenės suaukoti pinigai panaudojami šalpos reikalingiems lietuviams užjūriuose. Rinkliavos šūkis - Šv. Kalėdose prisiminkime vargstančiuosius!

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMO DALYVIAMS

Visi, kurie rezervavote status ar paskiras vietas Lietuvių Bendruomenės Detroito Apylinkės rengiamam Naujųjų metų sutikimui, prašomi iki gruodžio 13 d. užsimokėti "Neringos" knygyne, kur sekmadieniais budės valdybos rariai.

Ten pat dar galima rezervuoti status ar paskiras vietas, beliko jau tik 6 laisvi stalai. Prie įėjimo biletai nebus pardavinėjami.

sitarnavęs. Ta proga jis man pasakė: "Žinai, mielas prieteliau, rašydamas JAV lietuvių spaudai, perduok mano širdingiausius padėkos žodžius tiems, kurie mane sunkioje senatvėje užjaučia ir mano gimtadienio proga mane gausiai apdovanojo. Karštai dėkoju J. Bachuniui, Clevelando skautams, Lietuvių Skautų Brolėjai, Inžinierių Sąjungai, prof. Sr. Dirmantui, U-rugvajaus konsuliui Chicagoje F. Sugevičiui, V. Sviderskui ir buvusiems Argentinos lietuviams, kurie šiandieną man atsiuntė 75 dolerius... Taip pat dėkoju visiems, kurie mane sveikino ir paguodos žodžiais manemoraliskai sustiprino..."

Žinoma, aš prižadėjau jo prašymą patenkinti. Ir štai tą padarau Dirvos skiltyse.

L. Kančauskas

SAVE
Part Of
Every Pay

FOUNDED 1894

The
Cleveland
Trust Company

THE BANK FOR ALL THE PEOPLE

WE WELCOME YOUR SAVINGS

Member Federal Deposit Insurance Corporation

J. CIJUNSKAS

LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius, apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

Chicagoje įvykusio krepšinio turnyro metu, didelis sportininkų remėjas J. Bačiūnas stebi rungtynių eigą. Iš kairės: J. Jasaitis, A. Adamkavičienė ir J. Bačiūnas.

Z. Degučio nuotrauka

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ CHICAGOJ

Lapkričio 22 d. Jaunimo Centre L. V. S. Ramovės Chicagos skyriaus valdyba suruošė Lietuvos kariuomenės šventę.

Šventė prasidėjo Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Pamaldas laikė ir pamokslą sakė vysk. V. Brizgys. Koplyčioje pamaldų metu giedojo Vyt. Rusteikis. Pamaldose dalyvavo Ramovės, savanorių, šaulių, birutiečių ir ateitininkų vėliavos. Po pamaldų buvo pašventintas Laisvės Kovų Paminklo kertinis akmuo. Šventinimo apeigas atliko vysk. Brizgys. Po šventinimo kalbėjo: konsulas Dr. Daužvardis ir L. V. S. Ramovės Centro Valdybos p-kas gen. St. Dirmantas.

Po kalbų žmonės sugužėjo į Jaunimo Namus, kurių didžiojoje salėje iškilmingą posėdį pradėjo Chicagos skyriaus pirmininkas Povilas Dirksis. Jurgis Andriukaitis sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus. Į salę buvo įvesdinti pagerbtininkai: pirmūnas, buv. Sibiro batalijono vadas, maj. Petras Linkus, buv. šiaudinio dalinių partizanais Kazys Dūdenas ir Lietuvos kariuomenės savanoris Amerikos lietuvis Vincas Rėkus.

Jiems buvo sukeltos ovacijos. Pirm. Dirksis įžanginėje kalboje pabrėžė, kad Lietuvos įkariuomenės kūrimas buvo vienas gražiausių mūsų istorijos epizodų. Jis priminė, kad drauge su kariuomenės 41 m. sukaktimi yra minimos kelios kitos sukaktys, susijusios su lapkričio 23 diena: 40 m. nuo savanorių pašaukimo, 40 m. nuo pirmojo partizano Al. Vainausko heroiškos mirties, 40 m. nuo mūsų pradžios, 40 m. nuo tragiško Sibiro — Vytauto Didžiojo — B-no sunaikinimo ir 20 m. nuo ministro pirmininko Šleževičiaus mirties.

Po pirm. kalbos buvo pagerbti mirusieji ir žuvusieji kariai bei visi kovotojai, kurie kovojo už Lietuvos laisvę ir gyvieji jų atstovai: pirmūnas, partizanas ir savanoris. Po to kalbėjo prel. Krupavičius. Sveikinimo žodį tarė Dr. Daužvardis ir P. Linkus.

Minėjime dalyvavo apie 400 žmonių. Pavyzdiną tvarką palaikė skautų "Gintaro" korporacijos nariai.

P. E. D.

PATIKSLINIMAS

Freiburgiečių dailininkų darbų parodą ateinantį kovo mėnesį ruošia Jūrų Skautijos Korp! Gintaras, o ne Lietuvių Menininkų Klubas, kaip buvo paskelbta Dirvos 89 nr. Paroda įvyks Čiurlionio galerijoje.

Iš UGNIES KATILIŲ PAS STRO'S ateina Amerikos labiausia gaivinantis alus!

Stroh's alus pirmiausia verdamas, kad turėtų gerą skonį. Ir jis verdamas prie 2000 laips. Toks didelis karštis ir duoda geriausį skonį, iš geriausių mišinių, lengvesnį, švelnesnį, nepalyginamą alų. Pabandykit Amerikos vienintelį ugnį verdamą alų šiandien... ir jūs sakysite, kad tai yra labiausia gaivinantis alus, kokį jūs bet kada ragavote!

Stroh's
Bohemian
BEER

Jums patiks
Stroh's
jis šviesesnis!

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

Dabar vietinėm kainom

Dirvos skaitytojai kviečiami atidaryti taupymo sąskaitas lietuvių vedamaj Taupymo Bendrovėj, kuri:

- moka **4%** metinius dividendus (dividendai išmokami birželio 30 d. ir gruodžio 31 d.)
- apmoka visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL Federal SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Vasario 16-osios Gimnazijai \$50.00 paskyrė Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija, neseniai Clevelande turėjusi metinį susirinkimą.

• Šv. Jurgio parapijos Klebono kun. B. Barčio pagerbiman, įvykusiam praėjusį sekmadienį, buvo susirinkę apie 700 parapijiečių.

• Lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutė įvyks Šv. Jurgio parapijos salėje gruodžio 27 d., 3 val. p. p.

Eglutėje gali dalyvauti visi vaikai ir nelanką lituanistinės mokyklos.

Tėvai, kurie nori, kad vaikai gautų dovanas iš Kalėdų senelio, dovaną turi patys nupirkti ir įteikti tarp gruodžio 13-27 d. Dovanos galima įteikti sekmadieniais Šv. Jurgio parapijos salėje komiteto nariams arba F. Zylei: 1240 Addison Rd. Telef. UT 1-2083.

Dovanos neturi būti brangesnės, kaip 2 dol. Ant dovanų turi būti pažymėta: pavardė, vardas ir amžius.

• Lituanistinei mokyklai aukojo: Jonas Švarcas — 5 dol., J. Kamaitis 2 dol., P. Gruodis 1 dol.

• SLA 136 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 6 d., 11:30 val. lietuvių salėje. Bus valdybos rinkimai ir daug kitų svarbių reikalų. Visi nariai būtinai kviečiami dalyvauti.

• Arch. S. Kudokas su šeima persikėlė į naują butą: 17623 East Park Dr., Cleveland 19, Ohio. Telefonas KE 1-8295.

• K. Tallat-Kelpša, vietos Kalėdinio sveikinimo, Vasario 16-osios gimnazijai per Dirvą paaukojo \$6.00.

• Alekas Banys prašo visų, pasižadėjusių aukoti lietuviams džiovininkams Vokietijoje, paskubinti aukas atiduoti, nes jas reikia greit išsiųsti.

• Ši ketvirtadienį Cleveland Arena rengiamose imtynėse pagrindiniais dalyviais bus Fritz Von Erich ir Lord Layton. Taip pat dalyvaus 5 kitos poros.

• Ši pirmadienį, gruodžio 7 d., Cleveland Arena pasirodys pasaulio garso teniso žaidėjai. Althea Gibson prieš Karol Fageros.

Antroje programos dalyje įvyks krepšinio rungtynės tarp garsiųjų Harlem Globetrotters ir San Francisco All Nations komandų.

KAS NORĖTŲ ĮEITI Į GERAI VEIKIANČIA PREKYBĄ?

Baltic Delicatessen ir Lietuvių Prekybos Namų dalininkui B. Gražuliui pereinant į kitą prekybinę sritį, yra galimybė arba perimti jo dalį, arba nusipirkti asmeniškai delikatesų prekybą, perimti Lietuvių Prekybos Namus.

Besidomintieji kreipkitės į Baltic Delicatessen savininkus — 6908 Superior Ave.

Išnuomojamas 5 kamb. butas

prie pat Šv. Jurgio bažnyčios — Bayliss Ave. Naujas gaso furnace, naujai išdekoruota. HE 1-8516.

Išnuomojamas butas

yra 6 kamb. Antram aukšte. Kreiptis: 677 E. 128 St., telef. MU 1-8368.

Nuo Naujųjų Metų
Dirva eis tris kartus
per savaitę

Pirmieji lietuviai skautai Clevelande

Prieš 10 metų Clevelande įsikūrė pirmoji lietuvių skautų Vytauto Didžiojo draugovė, kurios pirmuoju draugininku buvo V. Kizlaitis. Vėliau draugovė vadovavo: Z. Dučmanas, V. Kamantas, Šenbergas, V. Koklys, R. Minkūnas, A. Garlauskas ir dabar K. Gaižutis, padedamas A. Rukšėno. Per pastaruosius 10 metų draugovė sudarė tvirtą pagrindą įsteigti Pilėnų tuntui. Dešimtmečio jubilėjaus proga Čiurlionio namuose įvyko iškilminga sueiga, kurią pravedė skl. K. Gaižutis ir draugovės įkūrėjas v. sk. V. Kizlaitis padarė draugovės veiklos apžvalgą. Nuotraukoje steigiamosios draugovės sueigos dalyviai 1949 m. liepos 23 d. Clevelande. Pirmoji eilė (iš kairės): A. Rukšėnas, A. Motiejūnas, P. Žygas, R. Sakalas, K. Gaižutis, K. Cicėnas, R. Kudukis, V. Motiejūnas, M. Motiejūnas, T. Juodvalkis. Antroje eilėje: V. Malcanas, V. Matulevičius, A. Gasparaitis, V. Knystautas, R. Minkūnas, V. Muliolis, V. Sniežkus, E. Blumentalis, V. Nasvytis, G. Motiejūnas. V. Kizlaičio nuotrauka

DĖMESIO!

Pasižymėkite, kad mūsų adresas ir telefonas pasikeitė. Dabar yra:

642 Meadowlane Dr.
Richmond Hts. 24, Ohio
Telef. HI 2-4450

Mes dabar turim geresnes sąlygas jums patarnauti. Prašom šaukti visais apdraudos reikais.

Paulina
Mozuraitis-Bennett
Apdraudos agentas

Geriausios sveikinimai ir linkėjimai visiems
mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave.,
N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable
Music" WJW Radio, Monday thru Friday,
7:05-7:30 P. M.

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345
13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,
lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus
vedėjas.

DIDŽIAUSIA, PATIKIMIAUSIA, SU 25 METŲ
PRAKTIKA, APMUITINTŲ SIUNTINIŲ Į LIETUVĄ,
LATVIJĄ, ESTIJĄ IR VISUS RUSIJOS KRAŠTUS,
PERSIUNTIMO ĮSTAIGA.

SU INTURISTO LEIDIMU

GLOBE PARCEL SERVICE Inc.

Siuntiniai pilnai apdrausti, gavėjas nieko neturi primokėti.

Siuntėjai įsitikino, kad per GLOBE PARCEL SERVICE INC. siunčiami siuntiniai, greičiausiai, tvarkingiausiai pasiekia adresatą. Prašykite, prisiųsime katalogus su pilna informacija, drabužių bei avylynės dydžių Nr., iš rusiškų į amerikietiškus. Ir kainoraščius, kiek už kurį daiktą reikia mokėti maito.

Siuntėjų patogumui įstaigoje turime gerų vilnonių ir rajoninių medžiagų, odų, batukų, vilnonių skarų, skarelių, skustuvų, plaukams kirpti mašinėlių, stiklui dėimanto rektukų, lovatiesių ir t.t. Garantuojame, kad niekur kitur, už tokias žemas kainas, šių prekių negalėsite nupirkti. Šios prekės parduodamos tik siuntėjams.

Šios įstaigos tarnautojai lietuviai.

Darbo valandos: Kasdien nuo 9:30 - 6.

Trečiadieniais 9:30 - 8. Šeštadieniai 9 - 3.

A D R E S A S:

GLOBE PARCEL SERVICE INC.

1313 Addison Rd.

Corner Superior Ave. & E. 71 St.

Tel. UTah 1-0806 & UTah 1-0807

SIUNTINIAI SIUNČIAMAI TIESIOG IŠ CLEVELANDO.

EAST CLEVELAND - EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH - SUPERIOR AVENUE

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausios Amerikos laikrodžiai.
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Didelis
įvairių dovanų pasirinkimas

7007 SUPERIOR AVE Greta Ezella Theatre
Tel. EX 1-3969 Bute: WA 1-2354

GERESNĖS statybos kontraktoriai

ISTATO MONCRIEF

ORO VENTILIACIJA

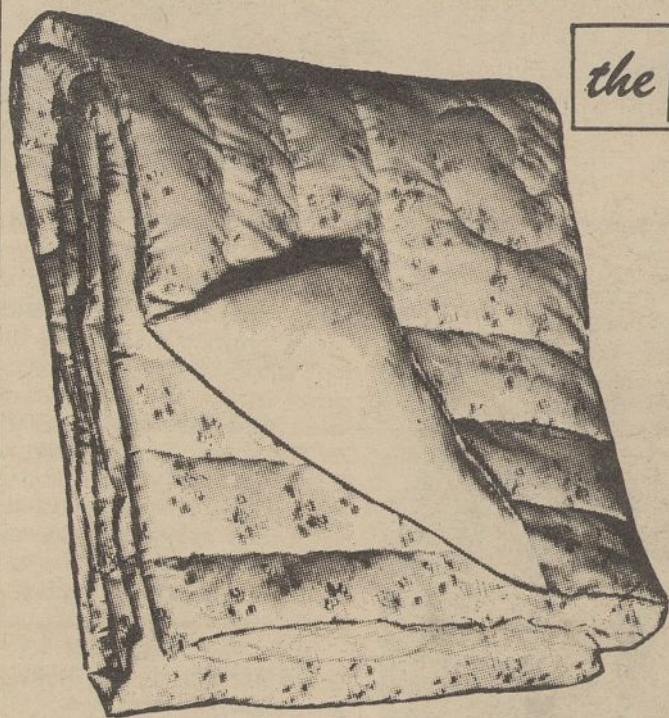
• ŠALDO vasarą

• ŠILDO žiemą

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O

KRAUTUVĖS VALANDOS NUO PIRMADIENIO IKI PENKTADIENIO. DOWNTOWN 9:30 IKI 9 VAL. HEIGHTS IKI 9:30 VAL. VAK.

the MAY CO'S (2) BASEMENT stores

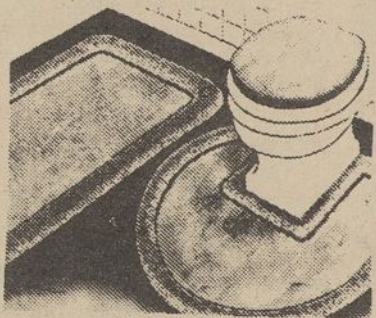
Duodami
Eagle
Stamps

Didelis išpardavimas! Puikios rūšies 100 %

DACRON pripildytos Antklodės

5.99

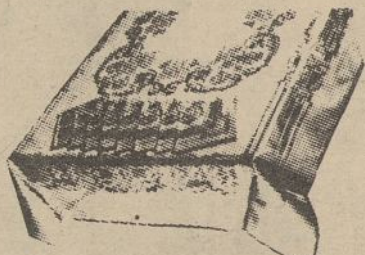
Koks puikus pirkinys jums ir dovanoms! 100% Virgin Dacron pripildytos antklodės... tokios lengvos... bet taip šiltos! Pagamintos iš Rayon Crepe viršaus, kuris yra naudojamas brangesnėse antklodėse... dabar šia žema kaina. Pasirinkite iš lygių spalvų su Lurex pagražinimu turquoise, auksinės, ar pink spalvų. Taip pat su gelėtu raštu.

3-Pc. Contour Mat Set

2.19 Set or 2 Sets for \$4

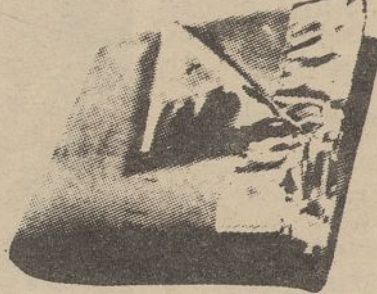
Aksominis chenille vonios setas lygių spalvų. Su vonios kilimu, contour kilimu ir uždengimu.

7-Pc. Imported Damask Dinner Set

2.98

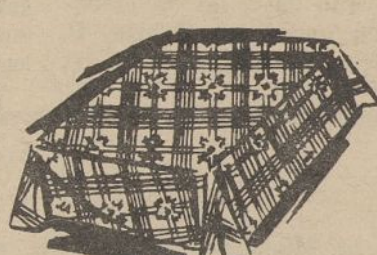
56x76 inčiu staltiesė ir atitinkamos servetėlės. Pasirinkite iš paltų, ivory, pink, turquoise ar auksinių. Puiki dovana! Kiti dydžiai aukštesnėm išpardavimo kainom.

72x90 'Fieldglow' Blankets

3.33

Ekstra ilgio, Rayon Orlon ir Nylon deklai, dėl šilumos... ir metų metus nešiojimo! Acetate apvedžiojimas. Mėlyni, žali, raudoni, rožiniai.

Flannel Back Plastic Cloths

54x54" Size 1.39

Gražaus rašto staltiesės, pagražintos apačios. Pasirinkite iš daug spalvuotų raštų. 54x70 inčiu dydžių1.89

Paštu ir telefonu užsakymai pildomi... Šauk CH 1-3000

The May Co.'s Basement Domestic Department, Downtown and On the Heights

DIRVA

THE FIELD

KAS IR KUR?

• Pirmojo dokumentinio filmo iš Australijos lietuvių gyvenimo tikimasi susilaukti netrukus. Ifilmavimai atlikti Vinco Raščio. Galutinį jo užbaigimą ir garsą parūpins Kultūros Taryba. Tai bus daugiausia įvykiai iš Sydneyje lietuvių gyvenimo.

• ALT S-gos pirm. E. Bartkus su žmona, inž. J. Jurkūnas, St. Mažulis ir R. Kašubaitė iš Chicagos dalyvavo Korp! Neo-Lithuania suvažiavime New Yorke.

• Agr. V. Vazalinskas, dabartinis žemės ūkio ministras, su tarybinių žemės ūkio specialistų grupe lankosi JAV. Chicagoje lankė komunistinę "Vilnės" spaudą, buvo jų kokiam tai susirinkime.

• J. Bataitis paskirtas Vokietijos Lietuvių Bendruomenės reikalų vedėju ir Vasario 16-osios Gimnazijos ūkvedžiu.

A. Rastauskas, Buenos Aires, Argentinoje, lietuvių tautinių šokių grupės vadovas, kurio grupė švenčia dešimties metų darbo sukaktį.

L. Kančausko nuotrauka

• J. Stankaitis rūpinsis Vokietijoje veikiančiomis vargo mokyklomis.

• Vasario 16-osios Gimnazijos vajeus komisiją sudaro: direktorius Dr. J. Griunius, mok. F. Šklėris ir A. Makarskas.

• Vasario 16-osios Gimnazijos ateitininkai lapkričio 14 d. suruošė rašytojo O. Milašiaus minėjimą.

• Vokietijoje, Memminge, vėžio liga mirė Gastavas Vaitkūnaitis, "Darnos" choro dainininkas. Hamburge su n k v e žimis suvažiavė Egoną Tadžų 23 m., neseniai atvykusį iš Lietuvos. Bocholte mirė Balys Balčiūnas, gimęs 1918 m. šiauliuose. Liko žmona ir 4 m. dukrelė.

• Retai pasitaiko proga dorelio vertės prekę pirkti už 10 centų. Naudokis dabar Gabijos leidyklos knygų išpardavimu, nes jos atpigintos nuo 25% iki 90%. Surašai gaunami: Gabija, P. O. B. 355, Wyandanch, N. Y.

A. + A.

ANDRIUS AUKSTUOLIS

Mūsų mylimas tėvelis, džiaukas mirė 1959 m. spalio mėn. 27 d. ir palaidotas spalio mėn. 31 d. šv. Marijos kapinėse Omahoje, Nebraska.

Dėkojame visoms giminėms, draugams ir pažįstamiems, kurie palydėjo amžinajam poilsiui ir pareiškusiems užuojautą žodžiu ar raštu. Nuosirdus ačiū gerb. kunigams, atlaikiusiems gedulingas pamaldas ir palydėjusiems į kapines, o taip pat šv. mišių ir gėlių aukotojams.

Nuliūdę: dukterys, sūnūs, žmonės ir anūkai

Bostone pradėti visuomeniniai ir kultūriniai vakarai

Atlanto pakrantėje, senajame Bostone, gyvena tautinės minties lietuviai turi savo gražiai įrengtus ir jaukius namus. Greit bus dešimt metų, kai tų namų durys atsivėrė visuomeniniams ir kultūriniais susirinkimams bei požiūriams. Patys tautininkai, išskyrus vieną kitą iškilnę, tuose namuose atlikdavo tik savo organizacijos bėgamuosius reikalus.

Tačiau jau seniai jie puoselėja mintį, kad nors vieną kartą per mėnesį galėtų prie kavos puoduko susirinkti ne tik ALTS-gos Bostono skyriaus nariai su žmonomis, jaunomis dukromis ir sūnumis, bet ir kiti Bostono lietuviai, kuriems rūpi mūsų kultūros, visuomenės ir aktualieji kasdienos reikalai.

Iš tikro, turėti tokius namus ir jų neišnaudoti vienai kitai bendro poilsio ir atsigalvavimo valandai, giliau mąstančio žmogaus gali būti ir nusidėjimu palaikyta. Greičiausia todėl dabartinė skyriaus valdyba, vadovaujama veiklaus ir energingo Just. Vaičiūčio, ryžosi seniai puoselėjamą mintį įgyvendinti.

Pirmasis to pobūdžio susirinkimas įvyko lapkričio 21 d. vakare. Šeiminkai pasirūpino, kad stalai būtų gražiai padengti, kad būtų jauku ir šilta. Tas susirinkimas dar nesutrukdė gausaus būrio svečių, bet reikia manyti, kad apie jį Bostone pasklido kalbos ir kiti susirinkimai jau bus žymiai skaitlingesni. Šį kartą atėjo per 30 tautiečių. Susirinkusiųjų dalį sudarė ALTS-gos Bostono skyriaus nariai, o gana žymią dalį jų svečiai. Nariams tai primena pareigą, gi svečiams padėka, kad jie į geras intencijas jaučiai atsiliepė.

Pirmojo susirinkimo uždavinys buvo toks: išsiaiškinti su gausios būrio susirinkusiųjų, ar tokie kultūriniai vakarai yra rengtini ir kokio pobūdžio jie turėtų būti. Kalbėjo Liet. Enciklopedijos leidėjas J. Kapočius, poetas Faustas Kirša, Dr. B. Baškys, Česl. Mickūnas, inž. Čibas, inž. Dačys, inž. Z. Gavelis, Ign. ir Ant. Vilėniškiai.

Visi kalbėtojai sveikino iniciatyvą ir tokiems susirinkimams pritarė. Jie ir visą eilę konkrečių siūlymų davė. J. Kapočiaus manymu, visų pirma tuose susirinkimuose turėtų būti nagrinėjami ir aptariami liet. tradicijų ir papročių klausimai. Inž. Z. Gavelis, tam pritarėdamas, kėlė mintį, kad kai kurios tradicijos galėtų būti ne tik aptartos, bet ir parodytos. Česl. Mickūnas tarė, kad nereikėtų vengti susirinkimus pajavrinti menine dalimi - poezija, daina, dailiuoju skaitymu.

Visų bendra nuomonė buvo, kad į tuos susirinkimus gausiau jungtųsi moterys ir jaunimas. Kalbėtojų mintis bene tiksliausiai išreiškė F. Kirša, tardamas, kad kiekvienas kultūrinis, šeštadienį dalyvis turėtų būti aktyvus, neatsikalbinėti kai ateis eilė jam pasireikšti. Tai liečia lygiai visus senimą ir jaunimą, įvairių profesijų moteris ir vyrus. Taip pat bendra nuomonė, buvo, kad susirinkusiųjų neturėtų saistyti politiniai įsitikinimai. Į kultūrinius šeštadienį vakarus gali ateiti kiekvienas Bostono lietuvis, kuriam minėti klausimai ir tokių

lietuvių bendravimas yra artimas. Ign. Vilėniškis pabrėžė, kad nepamirštinos ir aktualiosios gyvenimo problemos.

Taigi kultūriniai šeštadieniai Bostono tautininkuose gimė. Jie nesikryžiuos su Kultūros klubo parengimais, nes bus rengiami kitu laiku, kita dvasia, stiliumi. Be to, Bostone gyvena tiek lietuvių, kad dviems kultūrinio pobūdžio susirinkimams per mėnesį jų turėtų pilnai pakakti.

Pirmajam susirinkimui vadovavo skyriaus pirmininkas Just. Vaičiūtis. Pokalbį pravedė St. Santvaras. Jis atliko ir meninę dalį - paskaitė keletą eilėraščių iš savo rinktinės "Atdari langai". Po to dar valandą kitą pasikalbėta, pasivaišinta kava ir skaniais užkandžiais. Kitą kartą galės būti ir šokiai.

St. S.

CHICAGO

TAUTINĖS SĄJUNGOS
SKYRIAUS METINIS
SUSIRINKIMAS

Šį sekmadienį-gruodžio 6 d. 4 val. po pietų, Pakšto svetainėje, įvyksta ALTS-gos Chicago skyriaus metinis susirinkimas, kur bus renkama kitiems metams nauja valdyba ir kiti organai.

Šiuo metu valdybą sudaro: pirm. - P. Vėbra, vicepirm. - A. Bakšys, sekr. - St. Mankus, išdin. - K. Ramanauskas ir vald. narys - G. Valentinas.

DIRVAI AUKOJO

Pratęsiant prenumeratą Dirvą aukomis parėmė:

Dryža St., Detroit\$2.00
Skavičius J., Cleveland 2.00
Bubelis J., Toronto 2.00
Izbickas L.,
W. Roxbury 2.00
Dubinskas V. Dr., Chic. 2.00
Račkaitis K., Rochester 2.00
Sirusas J., Woodhaven 2.00
Merkys J., Hartford 1.00
Tumas J., Chicago 2.00
Stimburys J., Clev. 2.00
Kazakas P., Hartford 1.00
Pupalaigis B., Chicago 1.00
Zailskas Pr., Chicago 2.00
Žiuraitis T. Rev.,
Oxford 5.00

Ačiū visiems už atsiųstas aukas.

Newyorkietės lietuvės, daug pasidarbusios ruošiant lietuviškąjį skyrių Moterų Tarptautinėje, New Yorke. Sėdi (iš kairės): Leveckienė, Ošlapienė, Oniūnienė. Stovi: Žilionienė, Rūtenienė, Prekerienė, V. Maželio nuotrauka

NEO LITHUANIA PLEČIA VEIKLOS APIMTĮ

Centro valdyba perkeliama į Chicagą

New Yorke įvykusio Korp. Neo Lithuania visuotinio suvažiavimo prezidiumas. Kalba filisteris V. Abraitis. Iš kairės: M. Gilvydis, V. Abraitis, dr. E. Noakas, A. Sodaitis ir A. Sparauskas.

V. Maželio nuotrauka

- Gyvenimas mums stato vis naujus uždavinius, kuriems spręsti, be naujų žinių, dar reikia aktyvumo ir pažangos - kalbėjo Korp. Neo-Lithuania centro valdybos pirm. Povilas Ališauskas, atidarydamas tretįjį korporacijos suvažiavimą išveivijoj, įvykusį lapkričio 26, 27 ir 28 dienomis New Yorke.

- Ne viskas pasaulyje yra atžymėta amžinybės ženklu. Visuomenės gyvenimas ir jame žmogaus padėtis reikalinga tik labai nedidelio nekinamų principų skaičiaus. Todėl šiame suvažiavime yra labai svarbu aptarti, ar korporacijos veikla derinama prie dabartinių gyvenimo sąlygų. Žinoma, nenukrypstant nuo korporacijos pagrindinių dėsnių, ar ji žengia pirmyn. Šiandien nebeužtenka mums praeitimi džiaugtis ir didžiulio, reikia tvirtais pagrindais kurti ateitį, visą dėmesį skiriant priaugniam akademiniam jaunimui, būsimos Lietuvos kūrimajai jėgai, - kalbėjo toliau. Jaunųjų kolegų pastabos bei sugestijos šiam suvažiavime turėtų būti didžiai vertinamos, nes jie geriau negu mes, pažįsta dabartines akademinio gyvenimo sąlygas. Jų išmintis ir žodis daug nulems svarstant įstatų projekto priėmimą.

Taip pat pirmininkas pažymėjo, kad Neo-Lithuania, kaip ir kitos patriotiškos organizacijos, jaučia pareigą įdėti ir savo įnašą tėvynės laisvės atgavimo ir lietuviškos kultūros ugdymo darbe. Šių uždavinių siekdama laikosi gilios tolerancijos principo santykiuose su kitomis lietuvių akademiniomis organizacijomis, neatsižvelgdama, kuriai ideologijai jos priklauso. Mes džiaugiamės kiekvienos lietuviškos akademinės organizacijos pasisekimu, nes tikime, kad jų laimėjimai kartu yra visų lietuvių laimėjimai, kad jų veikla yra lietuvių tautos gyvybės ir gajumo apraiška.

Korp. Neo-Lithuania davė pradžią ir kitoms tų pačių siekių, tos pačios idėjos korporacijoms: Ž.Ū. Akademijoj - Jaunajai Lietuvai, Klaipėdoj - Hercus Monte, Vilniuj - Geležiniam Vilkiui ir Vokietijoj gimusiai - Viltis, kurių vieta dabar, pirminko nuomone, turėtų būti tik Neo-Lithuanijos korporacijoj.

Tuo klausimu vyko gyvos diskusijos, kuriose aktyviai dalyvavo A. Diržys, Gailiūnaitė, Mažutis, Mackevičius, Ulėnas, Koncė, Pauža, Dr. V. Čepas, A. Senikas ir kt.

Pirmąją suvažiavimo dieną

Jaunos korporantės gyvai dalyvavo neolituų suvažiavimo diskusijose.

V. Maželio nuotrauka

buvo svarstoma korporacijos įstatų projekto priėmimas, kurį referavo įstatų komisijos pirm. dr. E. Noakas. S. Adomaitienė, Chicago neolituų vardu įspėjo, kad išveivijoj neturima teisės panaikinti bei kaitalioti korporacijos įstatus. Tačiau suvažiavimas apsvairstęs, išdiskutavęs dabartines gyvenimo sąlygas, su mažais papildymais priėmė patiktą įstatų projektą.

Darbo prezidiumą sudarė Vytautas Abraitis ir M. Gilvydis - pirmininkai, Antanas Sodaitis ir Algis Sparauskas - sekretoriai. Įstatų komisiją sudarė: Antanas Senikas, Dr. Eugenijus Noakas, Ignas Vilėniškis ir S. Mažulis.

Rezoliucijų komisiją - Dr. Br. Nemickas, R. Kašubaitė ir D. Statkutė. Pirmą dieną narių užsiregistravo virš 50. Jų buvo iš Kanados, Chicago, Detroito, Clevelando, Bostono ir kitur. Registraciją stropiai atliko jaunosios narės: Audronė Gudaitė ir Giedrė Kumpikaitė.

Po pirmos dienos posėdžių V. Steponio restorane įvyko susipažinimo vakarienė ir šokiai. Naują centro valdybą sudarė Chicagoškiai: Mečys Valiukėnas, Rima Kašubaitė, Donatas Silūnas, Eglė Žemgulytė ir Mečys Šimkus.

Suvažiavime ilgiau diskutuota ir nutarta ištirti galimybes greičiau pradėti leisti korporacijos žurnalą, nagrinėjantį akademines, moksline ir visuomenines problemas, įvairiais klausimais priimta daug rezoliucijų, kurios bus paskelbtos vėliau. Mažiau pažymėti, kad visuose suvažiavimo darbuose aktyviai dalyvavo jaunieji korporantai, įnešdami naujų minčių ir gyvumo.

Paskutinę suvažiavimo dieną, lapk. 28 d., dalyvaujant nariams ir svečiams, įvyko iškilmingas posėdis, kurio metu buvo pakelti į senjorus 6 nauji nariai, kuriuos pristatė D. Maurukaitė, Tai M. Sparauskienė, L. Vakselytė, A. Šalpuskas, A. Štarolis, J. Gilvydis ir D. Bartkuvienė. Į centro vadybos pirm. P. Ališausko sveikinimą naujai pakeltųjų vardu jaučiai ir išsamiai atsakė M. Sparauskienė, Garbės filisterės vardas suteiktas G. Modestavičienė, iš Clevelando.

ALTS-gos pirm. E. Bartkus suvažiavimą sveikino žodžiu, linkėdamas ir kasmet savo jaunųjų akademikų eiles papildyti. PL B Vardu sveikino Tarybos prezidiumo pirm. J. Šlepetytis ir ALTO New Yorke skyriaus vicep. V. Alksnis.

Raštu sveikinimus atsiuntė korporacijos garbės narys min. B.K. Balutis, Liet. Diplomatijos šefas S. Lozoraitis, gen. konsulas New Yorke J. Budrys, LLK pir. V. Sidzikauskas, jezuitas tėvas J. Vaišnys, J. Bačiūnas, Vilties Draugijos pirm. dr. J. Bartkus, dr. S. Bležis, gen. P. Plechavičius, Dr. Paužienė, Lituanus žurnalo kolektyvas, ALTS Brooklyno skyrius, Chicago ir Bostono sk., Los Angeles neolituai, Montrealio, P. Bloznelis, Chase iš Hartfordo.

Iš Paryžiaus sveikinimo telegramą atsiuntė K. Paprockaitė, pernai pakelta į seniores, Dargis iš Caracaso, Moterų Vienybė, Tautinis Sąjūdis, Tautinis Sambūris ir kt.

Po iškilmingo akto įvyko bankietas ir šokiai, kur dalyvavo apie 300 žmonių, daugiausia jaunimo. Bankietą atidarė jo rengimo komiteto pirm. Antanas Senikas. Tarę trumpą žodį pirmininkavimą perdavė Vytautui Abraičiui. Buvo džiaugsmingai sutikti korporacijos mecenatai Juozas Ginkus ir Pranas Narvydas, bankieto metu pasakę trumpą žodį.

Meninę dalį atliko sol. A. Nasvytytė-Valiukienė.

Bendrai suvažiavime buvo daugiau dėmesio skiriama ne tiek į nuveiktus korporacijos darbus, kiek į ateities veiklos galimybes ir jos pritaikymą laiko ir gyvenimo sąlygoms, nes nutolimas nuo dabarties reikalavimų reikšėtų korporacijos sustingimą, silpnėjimą, ką itin pabrėžė Bostono atstovai I. Vilėniškis ir dr. V. Čepas.

Ypatingo dėmesio vertas Philadelphia ALTS skyrius, kuris pirm. J. Česonio ir jaunųjų narių globėjos E. Mitaltenės iniciatyva, į šią šventę atvežė 28 asmenis, kurių 22 jaunųjų tautininkų skyriaus nariai, būsimeji akademikai neolituai. Jie kas mėnesį ruošia įvairias paskaitėles jauniesiems, o Kailedoms didesnę programą su šokiais. Beveik visi iš jų dalyvauja Tautiniam Meno ansambly, vadovaujam Leono Kaulinio. Būtu gera, jei ir kiti jų pavyzdžiu pasektų.

E. Čekienė